

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych
w województwie małopolskim w I połowie 2007 r.**

Kraków, październik 2007 r.

Spis treści

Wstęp	3
1. Cel opracowania	3
2. Podstawa opracowania	4
3. Metodologia opracowania	4
4. Analiza bezrobocia wg zawodów	5
5. Analiza ofert pracy wg zawodów	20
6. Oferty pracy i bezrobotni wg zawodów	25
7. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	32
Zawody deficytowe	32
Zawody nadwyżkowe	36
8. Podsumowanie	37
Aneks tabelaryczny	i

Wstęp

Bezrobocie od kilkunastu lat jest jednym z najbardziej dotkliwych problemów społecznych, gospodarczych i politycznych w Polsce. Dla jego rozwiązania obok wzrostu ilości miejsc pracy, konieczne jest prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy. Dla jej realizacji niezbędne jest stosowanie instrumentów adekwatnych do zakładanych celów. Jednym z instrumentów dla realizacji polityki rynku pracy jest sprawny system informacyjny, którego elementem jest **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** - badania łączące w syntetyczną całość informacje o popycie i podaży na rynku pracy. Niniejsze opracowanie to monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla Małopolski w I półroczu 2007 r.

1. Cel opracowania

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych łączy wiedzę z zakresu **popytu i podaży** siły roboczej w przekroju zawodowym. Informacje o bezrobociu i ofertach pracy posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- doskonalenia jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które wygasa zapotrzebowanie na rynku pracy,
- właściwego planowania i prowadzenia działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przez samorządy oraz instytucje i organizacje zajmujące się problematyką bezrobocia,
- inicjowania zgodnie z potrzebami rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnego i zgodnego z potrzebami rynku gospodarowania środkami Funduszu Pracy,
- planowania poziomu i kierunków kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy,
- sporządzania wykazu zawodów, za które może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne pracowników młodocianych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celach przygotowania zawodowego.

2. Podstawa opracowania

Opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jest jednym z zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy. Zadanie to wynika z zapisów Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o **promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** (art.8, ust.1 pkt 3).

Monitoring sporządzony jest z wykorzystaniem metodologii opracowanej przez Zdzisława Sadowskiego ujętej w „Zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”. Monitoring prowadzony jest z wykorzystaniem **Klasyfikacji Zawodów i Specjalności** wprowadzonych do stosowania Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. W opracowaniu wykorzystane będą 2 poziomy klasyfikacji: tzw. kod 4 - cyfrowy wyróżniający 392 grupy elementarne oraz kod 1 - cyfrowy wskazujący na grupy wielkie.

3. Metodologia opracowania

Raport sporządzono zgodnie z „**Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych**” opracowanymi przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej. Opracowanie półroczne dotyczące zawodów deficytowych i nadwyżkowych oparte jest o sprawozdania **MPiPS-01**: załącznik 3 „**Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności**” oraz załącznik 2 „**Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy**”.

Ze względu na charakter wykorzystywanych w opracowaniu danych pochodzących z rejestrów powiatowych urzędów pracy o osobach bezrobotnych i ofertach pracy, opracowanie nie dotyczy całego rynku pracy, lecz tylko segmentu obsługiwanego przez urzędy pracy. Opracowanie ***Monitoring ofert pracy w Małopolsce***¹ jednoznacznie wskazuje na fakt, że segment obsługiwany przez powiatowe urzędy pracy obejmuje zawody wymagające niższych kwalifikacji, podczas gdy pracodawcy zgłaszający zapotrzebowanie na pracowników o wyższych kwalifikacjach obsługiwani są raczej przez prywatne pośrednictwo pracy. Prawdopodobnie tę należy mieć na uwadze w momencie wskazywania zawodów określanych mianem deficytowych i nadwyżkowych.

Raport dotyczy całego województwa małopolskiego. Wnioski z raportu mogą być wyciągane tylko przy spełnieniu **założenia o całkowitej mobilności przestrzennej** osób bezrobotnych. Wynika to z faktu, że opisywane w raporcie osoby bezrobotne i oferty pracy nie występują na tych samych lokalnych rynkach pracy. Zatem nie wykluczona jest sytuacja, w której osoba bezrobotna z powiatu gorlickiego w danym zawodzie porównywana jest do oferty pracy w tym samym zawodzie występującej w powiecie olkuskim. Dlatego źródłem informacji o popycie i podaży w zawodach w ujęciu poszczególnych powiatów są raporty o zawodach

¹ *Monitoring ofert pracy w Małopolsce - Raport z badań cz. 1*, Kraków 2006, w: www.obserwatorium.malopolska.pl dostępny w: <http://www.obserwatorium.malopolska.pl/pl/badania-w-ramach-projektu/monitoring-ofert-pracy.html>

deficytowych i nadwyżkowych, które wszystkie powiatowe urzędy pracy mają obowiązek sporządzać oraz upowszechniać.

4. Analiza bezrobocia wg zawodów

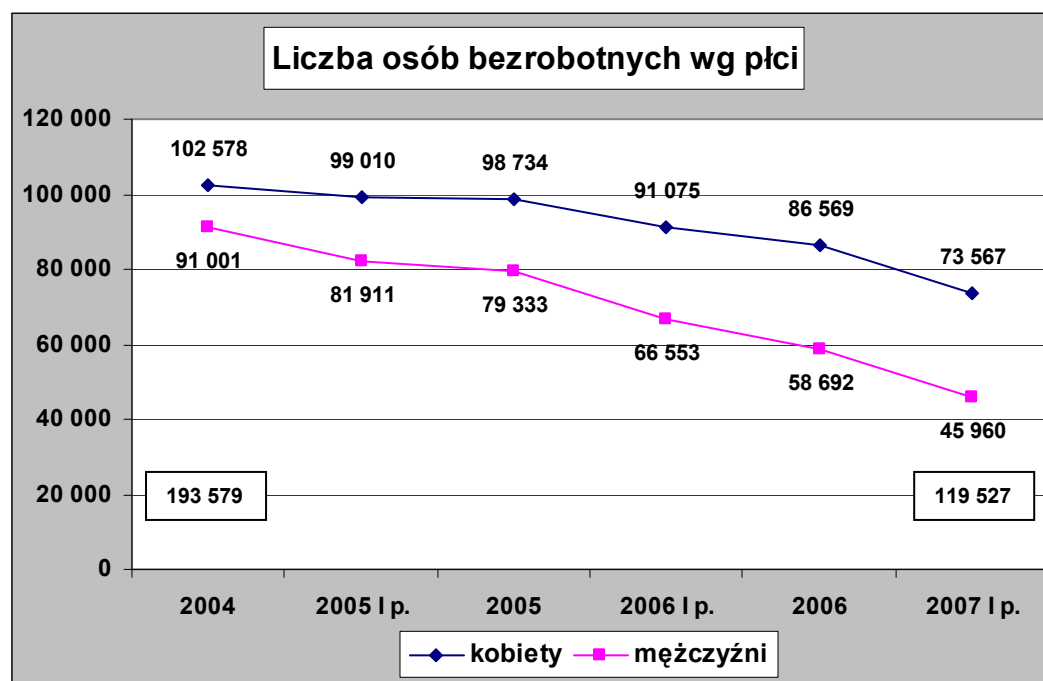
W ostatnich 3 latach poziom bezrobocia w Polsce znacznie spadł. W końcu I półrocza 2007 roku stopa bezrobocia w **Polsce** wynosiła **12,4%**, podczas gdy w **Małopolsce 9,5%**. W porównaniu do końca roku 2006 w kraju bezrobocie spadło o 2,5 punktu procentowego, natomiast w Małopolsce o 2,8 punktu procentowego. Pod względem ubytku osób bezrobotnych ze statystyk oraz spadku stopy bezrobocia, był to **najlepsze półrocze od wielu lat**.

Tabela 1. Zmiana liczby bezrobotnych wg płci										
	2004	różnica	w %	2005	różnica	w %	2006	różnica	w %	2007 I p
ogółem	193 579	-15 512	-8,0%	178 067	-32 806	-18,4%	145 261	-25 734	-17,7%	119527
kobiety	102 578	-3 844	-3,7%	98 734	-12 165	-12,3%	86 569	-13 002	-15,0%	73567
mężczyźni	91 001	-11 668	-12,8%	79 333	-20 641	-26,0%	58 692	-12 732	-21,7%	45960

W I połowie 2007 w statystykach powiatowych urzędów pracy zarejestrowanych było **119 527** osób bezrobotnych. Ze statystyk bezrobocia odeszły **25 734** osoby (w 2006 roku 32 805), co stanowiło spadek o **17,7%**, podczas gdy w całym 2006 wyniósł on 18,4%. Skala odpływów z bezrobocia w I półroczu 2007 roku porównywalna jest do tej z całego roku 2006. Mimo tego, że w drugiej połowie roku spadek liczby bezrobotnych jest mniej dynamiczny (co obrazuje poniższy wykres) na podstawie zaprezentowanych danych można się spodziewać, że spadek w całym 2007 roku będzie największy z dotychczas notowanych w statystykach. Na podstawie później prezentowanych obliczeń można się spodziewać, że na koniec 2007 roku w statystykach powiatowych urzędów pracy będzie ok. **109 tys.** osób bezrobotnych.

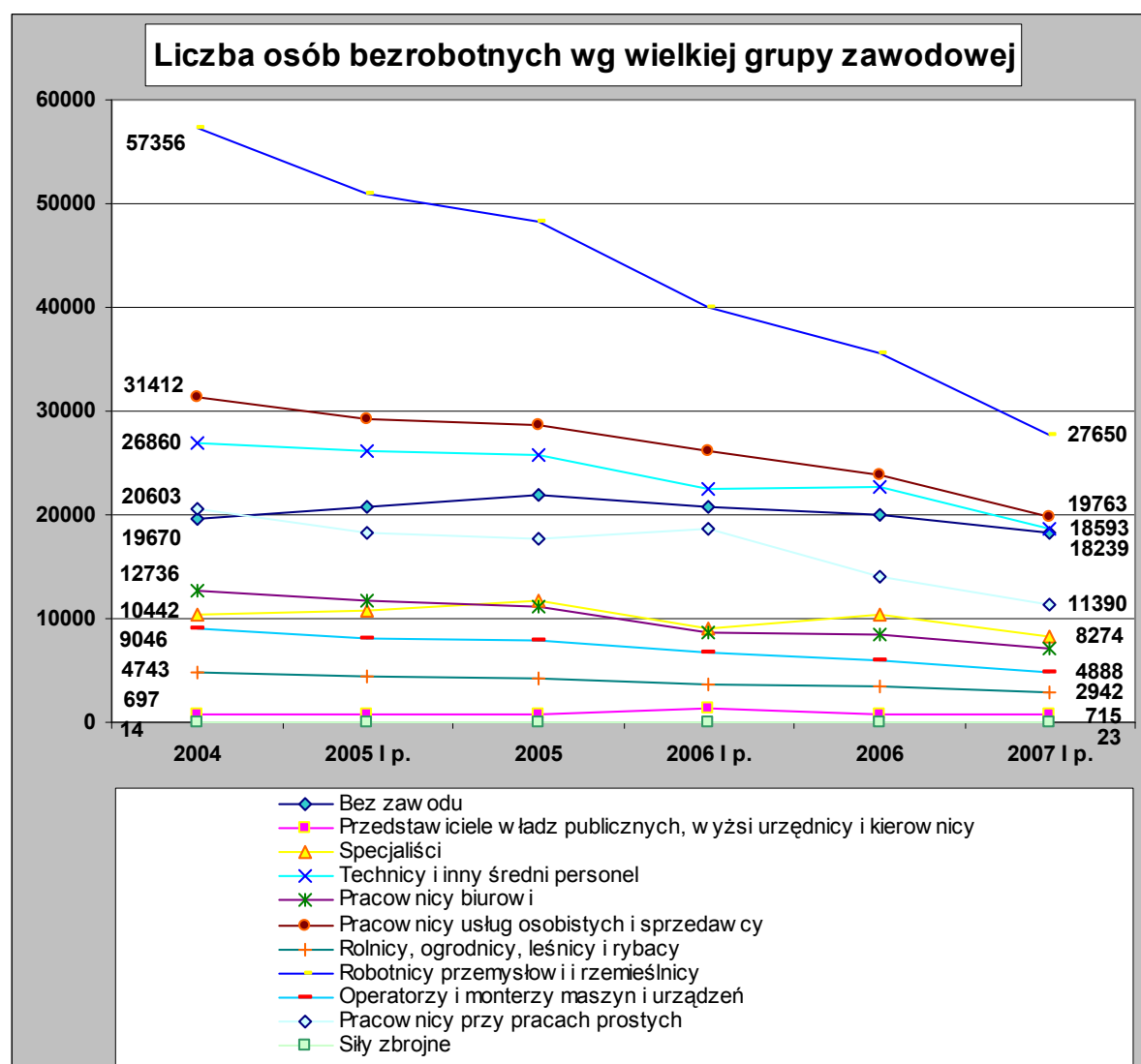
W odróżnieniu od poprzedniego okresu **ze statystyk odeszło więcej kobiet** (13 002), niż mężczyzn (12 732). Jest to pierwszy okres, w którym można zaobserwować tego rodzaju zjawisko. Dotychczas zmiany liczby bezrobotnych w największej mierze dokonywały się za sprawą mężczyzn. Obserwowana zmiana może być wynikiem zmniejszającego się dynamicznie bezrobocia, które w coraz większym zakresie wpływa na grupy defaworyzowane na rynku pracy (kobiety, długotrwale bezrobotni, niepełnosprawni). Poprawiająca się sytuacja na rynku pracy, powodująca zmniejszanie się liczby osób bezrobotnych wciąga na rynek pracy osoby będące w gorszej sytuacji na rynku pracy. Mimo poprawiającej się sytuacji widać, że kobiety nadal stanowią zdecydowaną większość bezrobotnych. W końcu I półrocza 2007 roku udział bezrobotnych **kobiet** stanowił aż **61,5%**,

podczas gdy w końcu 2004 roku tylko 53%. Liczba kobiet, które odeszły ze statystyk w I połowie 2007 roku jest większa od tej, która statystyki opuściła w całym 2006 roku, zatem można powiedzieć, że odpływ był dwukrotnie większy.

Na podstawie powyższego wykresu widać, że w okresie od 2004 roku do I półrocza 2007 roku, gdy dynamicznie spadało bezrobocie zmiany te dokonywały się nierównomiernie wśród kobiet i mężczyzn. W okresie **do końca 2006 roku** zdecydowanie **dynamiczniej spadała liczba bezrobotnych mężczyzn**, podczas gdy w okresie ostatniego półrocza dużo większy spadek miał miejsce wśród kobiet. Liczba bezrobotnych mężczyzn w okresie od 2004 roku do I półrocza 2007 roku zmalała o połowę, podczas gdy liczba bezrobotnych kobiet tylko o $\frac{1}{4}$.

Wśród grup zawodowych **najbardziej liczebna** była wielka grupa zawodowa **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**, która stanowiła **23,1%** osób bezrobotnych. Grupa ta cechowała się równocześnie największą dynamiką spadkową (z 57 356 osób w 2004 roku do 27 650 osób w końcu I półrocza 2007 roku). Kolejnymi kategoriami pod względem liczebności są: pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (19 763, czyli 16,5%) oraz technicy i średni personel (18 593, czyli 15,6%), które cechowały się również tendencją spadkową. Wszystkie grupy zawodowe w analizowanym okresie odnotowywały zmniejszenie liczby osób bezrobotnych. Wyjątek stanowiła kategoria bez zawodu, w której dopiero od końca 2005 roku odnotowano spadek liczby bezrobotnych. Obecnie grupa ta stanowi 15,3% ogółu bezrobotnych.

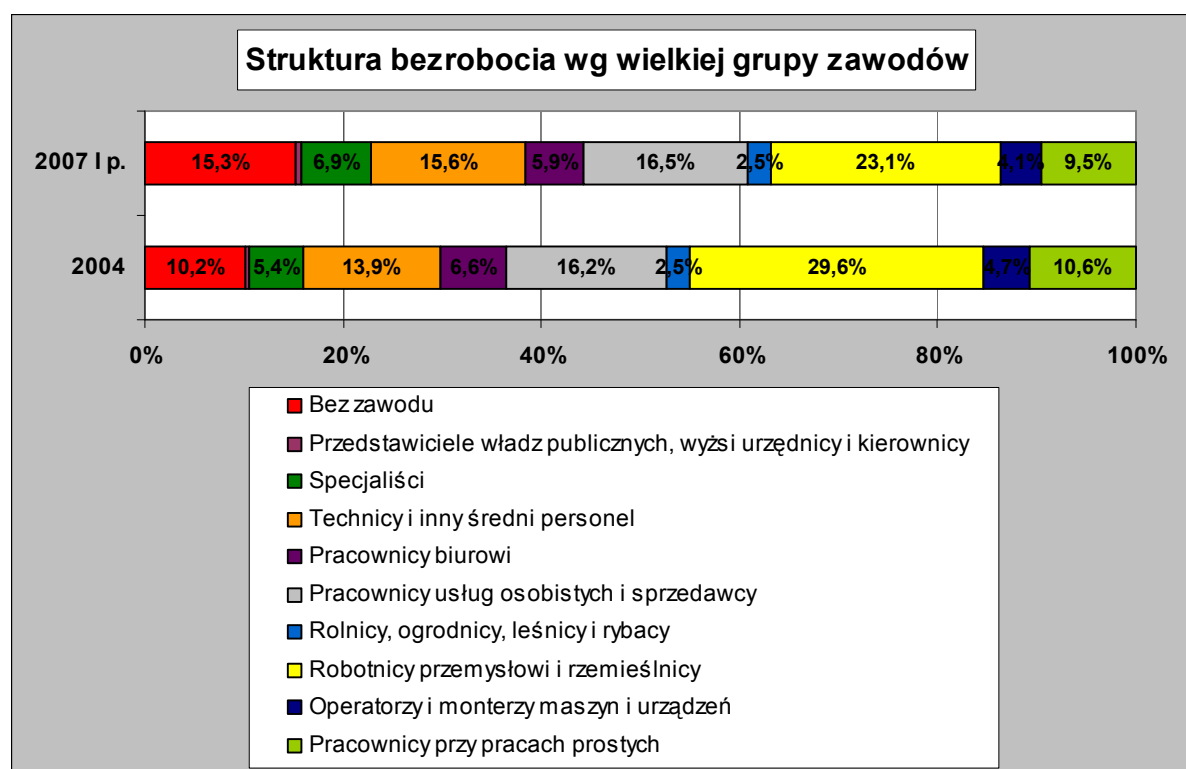
Wielką grupą zawodową, która pod względem **dynamiki spadkowej** wyróżnia się najbardziej jest „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. W końcu 2004 roku grupa ta liczyła 57 356 osób bezrobotnych, natomiast w połowie 2007 tylko 27 650 osób, czyli mniej o 29 706 (spadek o ok. 52%). Ze względu na tak dynamiczne zmiany warto dokładnie przyglądać się tej kategorii i zobaczyć jak wiele zawodów ją stanowi oraz które decydują o tak dynamicznych zmianach w ramach tej wielkiej grupy zawodowej. W ramach poniższej tabeli zawarto wszystkie zawody na poziomie grup elementarnych, pogrupowanych wg grupy dużej (kod 2-cyfrowy). W tabeli wskazano różnice w liczbie osób bezrobotnych jaka miała miejsce pomiędzy końcem 2004 i końcem I połowy 2007 roku. W przypadku grup zawodów, które cechowały się największymi zmianami różnice wyróżniono pogrubionym drukiem.

Tabela 2. Zestawienie zawodów z 7 grupy wielkiej „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”					
Kod i nazwa zawodu -grupy duże	Kod -grupy elementarne	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni w 2004 roku	Zmiana liczby bezrobotnych od 2004 roku do I połowy 2007 roku	Bezrobotni w I połowie 2007 roku
71 - Górnicy i robotnicy budowlani	"7111"	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	679	-287	392
	"7112"	Górnicy strzałowi	2	-2	0
	"7113"	Robotnicy obróbki kamienia	216	-142	74
	"7121"	Murarze i pokrewni	5287	-3562	1725
	"7122"	Betoniarze	810	-480	330
	"7123"	Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	2247	-1432	815
	"7124"	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	258	-129	129
	"7125"	Robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni	109	-52	57
	"7129"	Robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	227	-103	124
	"7131"	Dekarze	187	-93	94
	"7132"	Posadzkarze i pokrewni	525	-311	214
	"7133"	Tynkarze i pokrewni	200	-135	65
	"7134"	Monterzy izolacji	277	-158	119
	"7135"	Szklarze i pokrewni	79	-39	40
	"7136"	Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	1582	-853	729
	"7137"	Monterzy sieci komunalnych	86	-43	43
	"7138"	Monterzy systemów rurociągowych	13	1	14
	"7139"	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	227	-48	179
	"7141"	Malarze budowlani i pokrewni	2219	-1266	953
	"7142"	Lakiernicy	597	-277	320
	"7143"	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	26	-15	11
	Ogółem		15853	-9426	6427
72 - Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	"7211"	Elektromechanicy	1087	-543	544
	"7212"	Elektromonterzy	2191	-1331	860
	"7213"	Elektrycy budowlani i pokrewni	572	-315	257
	"7214"	Formierze odlewniczy i pokrewni	189	-77	112
	"7215"	Kowale, hartownicy i pokrewni	74	-27	47
	"7216"	Mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń	3011	-1675	1336
	"7221"	Mechanicy pojazdów samochodowych	4907	-2887	2020
	"7222"	Mechanicy statków powietrznych i pokrewni	0	1	1
	"7223"	Monterzy elektronicy	274	-138	136
	"7224"	Monterzy konstrukcji linowych	10	-7	3
	"7231"	Monterzy linii elektrycznych	84	-40	44
	"7232"	Monterzy mechatronicy	0	0	0
	"7233"	Monterzy sieci i urządzeń telekomunikacyjnych	231	-90	141
	"7241"	Nurkowie	1	0	1
	"7242"	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	240	-126	114
	"7243"	Spawacze i pokrewni	668	-395	273
	"7244"	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	12	-5	7
	"7251"	Ślusarze i pokrewni	6261	-3488	2773
	"7252"	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali	2146	-1056	1090
	"7253"	Formierze odlewniczy i pokrewni	189	-77	112
	Ogółem		22952	-12785	10167

73 - Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów gumowych	"7311"	Kopiści, trawiacze, grawerzy i pokrewni	29	-6	23
	"7312"	Mechanicy precyzyjni	140	-53	87
	"7313"	Monterzy instrumentów muzycznych	10	-4	6
	"7321"	Odlewacze i galwanizerzy poligraficzni	17	-9	8
	"7322"	Składacze tekstów	25	-10	15
	"7323"	Wytwórcy wyrobów galanterijnych, pamiątkarskich i pokrewni	24	-1	23
	"7324"	Zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	269	-28	241
	"7331"	Mechanicy precyzyjni	140	-53	87
	"7341"	Monterzy instrumentów muzycznych	10	-4	6
	"7342"	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	59	-7	52
	"7343"	Formowacze wyrobów ceramicznych i pokrewni	116	-48	68
	"7344"	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	154	-55	99
	"7345"	Grawerzy szkła i pokrewni	6	-4	2
	"7346"	Zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	269	-28	241
	Ogółem		1096	-317	779
74 - Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	"7411"	Klasyfikatorzy żywności i pokrewni	23	-10	13
	"7412"	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	5116	-2095	3021
	"7413"	Krojczone	71	-17	54
	"7414"	Kuśnierze i pokrewni	263	-91	172
	"7415"	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	706	-323	383
	"7421"	Obuwnicy	1642	-608	1034
	"7422"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	3511	-1502	2009
	"7423"	Plecionkarze, szczotkarze i pokrewni	112	-40	72
	"7424"	Przygotowywacze włókna i przędzarze	190	-33	157
	"7431"	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	35	7	42
	"7432"	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	50	-1	49
	"7433"	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	13	0	13
	"7434"	Stolarze i pokrewni	2622	-1482	1140
	"7435"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	1522	-508	1014
	"7436"	Tapicerzy i pokrewni	205	-100	105
	"7437"	Tkacze, dziewiarze i pokrewni	766	-177	589
	"7441"	Ustawiacze-operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni	138	-56	82
	"7442"	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	706	-323	383
	"7443"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	3511	-1502	2009
	Ogółem		17453	-7176	10277

Na podstawie powyższej tabeli możliwe jest odczytanie, która z kategorii zawodowych w największej mierze przyczyniła się do spadku bezrobocia w ramach wielkiej grupy zawodowej „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Dużą grupą zawodową, która cechowała się największym spadkiem liczby bezrobotnych była 72 „**robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń**”, gdzie na przestrzeni ostatnich 3 lat ubyło 12 785 osób bezrobotnych. W ramach tej grupy wyróżniają się takie grupy zawodów elementarnych jak: ślusarze (ubytek o 3488), mechanicy statków powietrznych (2887), mechanicy pojazdów samochodowych (1675), elektromonterzy (1331) oraz ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali (1056). Drugą grupą pod względem liczby osób, które odeszły z rejestrów jest 71 duża grupa „**górnicy i robotnicy budowlani**”, z której odeszło łącznie 9 426 osób. Zdecydowały o tym w większości zawody budowlane takie jak: murarze (ubytek o 3562), cieśle, stolarze budowlani (1432) oraz malarze budowlani (1266). Kolejną dużą

grupą zawodową wyróżniającą się pod względem liczby osób bezrobotnych, które odeszły z rejestrów była 74 grupa „**pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**”, którą opuściło łącznie 7 176 osób. W ramach tej grupy wyróżniają się takie grupy zawodów elementarnych jak: krawcy i kapelusznicy (ubytek o 2095), piekarze i cukiernicy (1502), piekarze i cukiernicy (1502) oraz stolarze (1482). Wszystkie wymienione zawody występujące w ramach 7 wielkiej grupy zawodowej przekraczają 800 osób bezrobotnych nadal pozostających w rejestrach i w związku z tym będą prezentowane w pozostałej części raportu. Wśród grup zawodów z 7 wielkiej grupy zawodowej tylko 73 duża grupa „robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów gumowych” cechuje się bardzo małą liczbą osób bezrobotnych (779 w I półroczu 2007 roku) oraz bardzo małym odpływem (o 317 osób). Grupa ta nie odgrywa wielkiej roli w zmianach sytuacji wśród osób bezrobotnych. Wszystkie zawody w ramach 7 wielkiej grupy cechowały się spadkiem liczby bezrobotnych.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat znacznej **zmianie uległa struktura bezrobocia** wg zawodów. Generalnie malał udział kategorii zawodowych związanych z najniższymi kwalifikacjami (pracownicy przy pracach prostych, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz opisywana wcześniej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy), natomiast wzrastał udział tych najlepiej wykwalifikowanych (specjaliści, technicy i inny średni personel oraz pracownicy biurowi). Wyjątek od tej reguły stanowi kategoria „bez zawodu”, gdzie na przestrzeni 3 lat udział bezrobotnych wzrósł z 10,2% do 15,3%. Kategoria ta najczęściej grupuje osoby, które

ukończyły kształcenie w szkole ogólnokształcącej, nie kończącej się uzyskaniem konkretnego zawodu. O względnie dobrej sytuacji tych osób świadczyć może stosunkowi niewielki udział w tej kategorii osób bezrobotnych dłużej niż 12 miesięcy.

Tabela 3. Zmiana liczby i struktury osób bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych								
Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	2004	zmiana	w %	2005	zmiana	w %	2006
Rok do roku	0 Bez zawodu	19670	2172	11%	21842	-1784	-8%	20058
	1 Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	697	-23	-3%	674	14	2%	687
	2 Specjaliści	10442	1258	12%	11701	-1230	-11%	10471
	3 Technicy i inny średni personel	26860	-1028	-4%	25832	-3065	-12%	22767
	4 Pracownicy biurowi	12736	-1618	-13%	11118	-2617	-24%	8501
	5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	31412	-2708	-9%	28704	-4922	-17%	23782
	6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	4743	-480	-10%	4263	-796	-19%	3467
	7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	57356	-9022	-16%	48333	-12820	-27%	35513
	8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	9046	-1135	-13%	7911	-1929	-24%	5982
	9 Pracownicy przy pracach prostych	20603	-2940	-14%	17663	-3659	-21%	14004
	10 Siły zbrojne	14	12	84%	26	2	8%	28
Ogółem		193565	-15524	-8%	178041	-32808	-18%	145233
Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	2005 I	zmiana 05-06 I połowa	w %	2006 I	zmiana 06-07 I połowa	w %	2007 I
W tym pierwsze półrocze	0 Bez zawodu	20738	-1091	-5%	20751	-1819	-9%	18239
	1 Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	702	587	84%	1261	28	2%	715
	2 Specjaliści	10796	-2568	-24%	9133	-2197	-24%	8274
	3 Technicy i inny średni personel	26193	-3262	-12%	22570	-4174	-18%	18593
	4 Pracownicy biurowi	11656	-2479	-21%	8639	-1452	-17%	7049
	5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	29287	-2554	-9%	26150	-4019	-15%	19763
	6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	4340	-523	-12%	3740	-525	-14%	2942
	7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	50914	-8394	-16%	39939	-7863	-20%	27650
	8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	8073	-1156	-14%	6756	-1094	-16%	4888
	9 Pracownicy przy pracach prostych	18216	959	5%	18622	-2614	-14%	11390
	10 Siły zbrojne	6	42	710%	68	-5	-7%	23
Ogółem		180915	-20481	-11%	157560	-25707	-16%	119526

Powyższa tabela prezentuje szczegółowe zmiany liczby bezrobotnych w poszczególnych latach. W zestawieniu uwzględniono również zmiany półroczne. Przy założeniu, że odchodzenie osób bezrobotnych ze statystyk PUP, w 2007 roku będzie większe niż w poprzednim roku o ok. 25% (jak wynikało z dotychczasowych porównań I półrocza 2006 i 2007 roku), można zakładać, że w końcu 2007 roku liczba bezrobotnych w Małopolsce wynosić będzie **ok. 109 tys.** osób. Wartość ta powinna zostać szczegółowo zweryfikowana w raporcie rocznym za 2007 rok.

Tabela 4. Liczba bezrobotnych w I poł. 2007 roku w poszczególnych zawodach					
		Częstość wg kategorii zawodowych	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Liczba bezrobotnych	0	26	6,6	6,6	6,6
	1 - 10	92	23,4	23,4	30,0
	11 - 50	96	24,4	24,4	54,5
	51 - 100	50	12,7	12,7	67,2
	101 - 500	79	20,1	20,1	87,3
	501 - 1000	21	5,3	5,3	92,6
	powyżej 1000	29	7,4	7,4	100,0
Ogółem		393	100,0	100,0	

W ramach 393 kategorii zawodowych (wraz z kategorią „bez zawodu”) na poziomie grup elementarnych osoby bezrobotne rozdzielone są w sposób nierównomierny. W 26 zawodach nie występowały żadne osoby bezrobotne, natomiast w 29 bezrobotnych było więcej niż 1000. W raportach o zawodach deficytowych i nadwyżkowych brane pod uwagę są tylko te zawody, w których występuje największa liczba osób bezrobotnych oraz największa liczba ofert pracy. W poprzednim raporcie rocznym za 2006 rok analizowane były 34 zawody, w których liczebność osób bezrobotnych w całym województwie przekraczała 1000 osób. Ze względu na malejącą liczbę osób bezrobotnych w rejestrach, utrzymanie granicy z poprzedniego raportu spowodowałoby ograniczenie liczby opisywanych zawodów do 29. Dlatego dla dalszych analiz klasyfikowane będą zawody, w których liczba bezrobotnych przekroczyła 800 osób, co pozwala na wyróżnienie 36 takich zawodów.

Na 119 526 osób bezrobotnych 35 najbardziej liczebnych kategorii zawodowych obejmowało **71,7%** ogółu bezrobotnych. **61,5%** bezrobotnych to kobiety, **39,2%²** bezrobotnych było dłużej niż 12 miesięcy, natomiast **3%** to absolwenci. Wśród elementarnych grup zawodowych pod względem liczebności osób bezrobotnych wyróżniają się następujące kategorie:

- bez zawodu
- sprzedawcy i demonstratorzy
- kucharze
- pomoce i sprzątaczkę biurowe i hotelowe
- pracownicy ds. finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani
- pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani
- krawcy, kapelusznicy i pokrewni
- ślusarze i pokrewni
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle

² Kategoria bezrobotnych dłużej niż rok dotyczy tylko osób, które wcześniej pracowały, zatem nie obejmuje wszystkich pozostających w statystykach PUP dłużej niż 12 miesięcy.

- mechanicy pojazdów samochodowych.

Tabela 5. Osoby bezrobotne wg grup zawodów									
lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	bezrobotni		kobiety	% z ogółem	>12 mies.	% z ogółem	absolwenci
			ogółem	udział					
1	"0000"	Bez zawodu	18239	15,3%	11465	62,9%	2179	11,9%	1234
2	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	11432	9,6%	10355	90,6%	5654	49,5%	92
3	"5122"	Kucharze	3973	3,3%	3398	85,5%	1721	43,3%	39
4	"9132"	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	3751	3,1%	3490	93,0%	2411	64,3%	6
5	"3419"	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	3712	3,1%	3337	89,9%	1135	30,6%	235
6	"4191"	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	3533	3,0%	3170	89,7%	1769	50,1%	74
7	"7433"	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	3021	2,5%	2972	98,4%	1427	47,2%	6
8	"7222"	Ślusarze i pokrewni	2773	2,3%	148	5,3%	1236	44,6%	5
9	"9321"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	2073	1,7%	1509	72,8%	1301	62,8%	4
10	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	2020	1,7%	11	0,5%	652	32,3%	16
11	"7412"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	2009	1,7%	1340	66,7%	842	41,9%	15
12	"5123"	Kelnerzy i pokrewni	1921	1,6%	1768	92,0%	1138	59,2%	14
13	"3115"	Technicy mechanicy	1911	1,6%	239	12,5%	577	30,2%	63
14	"7121"	Murarze i pokrewni	1725	1,4%	6	0,3%	787	45,6%	5
15	"9141"	Gospodarze budynków	1546	1,3%	635	41,1%	835	54,0%	1
16	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1520	1,3%	30	2,0%	731	48,1%	4
17	"3112"	Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	1495	1,3%	573	38,3%	419	28,0%	52
18	"7233"	Mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń	1336	1,1%	184	13,8%	491	36,8%	6
19	"3212"	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	1294	1,1%	983	76,0%	460	35,6%	9
20	"3214"	Dietetycy i żywieniowcy	1240	1,0%	1057	85,2%	312	25,2%	94
21	"5141"	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	1212	1,0%	1163	96,0%	399	32,9%	18
22	"7422"	Stolarze i pokrewni	1140	1,0%	153	13,4%	432	37,9%	0
23	"4131"	Magazynierzy i pokrewni	1139	1,0%	498	43,7%	603	52,9%	3
24	"2411"	Ekonomiści	1107	0,9%	884	79,9%	351	31,7%	91
25	"3415"	Agenci do spraw sprzedaży	1106	0,9%	774	70,0%	245	22,2%	67
26	"7223"	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali	1090	0,9%	311	28,5%	549	50,4%	2
27	"7443"	Obuwnicy	1034	0,9%	837	80,9%	659	63,7%	0
28	"2419"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	1028	0,9%	730	71,0%	207	20,1%	129
29	"7436"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	1014	0,8%	1005	99,1%	618	61,0%	0
30	"3119"	Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	993	0,8%	781	78,6%	309	31,1%	29
31	"7141"	Malarze budowlani i pokrewni	953	0,8%	126	13,2%	498	52,3%	4
32	"9152"	Portierzy, woźni i pokrewni	894	0,7%	402	45,0%	546	61,1%	1
33	"7242"	Elektromonterzy	860	0,7%	74	8,6%	385	44,8%	2
34	"3431"	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	836	0,7%	725	86,7%	282	33,7%	26
35	"7123"	Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	815	0,7%	11	1,3%	384	47,1%	0
36	"*****"	Pozostałe zawody	33782	28,3%	18423	54,5%	14349	42,5%	1204
		Ogółem	119527	100,0%	73567	61,5%	46894	39,2%	3550

Tabela zawiera tylko te grupy zawodowe, w których liczba osób bezrobotnych jest większa niż 800

Najwięcej bezrobotnych, bo 18 239 (15,3%) ogółu zarejestrowanych było w kategorii „**bez zawodu**”. Grupa ta w większości kobiety (62,9%). Udział osób bezrobotnych ponad rok jest przeszło trzykrotnie niższy, niż w całej populacji zarejestrowanych bezrobotnych (39,2%) i wynosi 11,9%. Na koniec I półrocza 2007 roku w statystykach zarejestrowanych było w tej grupie 1 234 absolwentów.

Grupa zawodowa „**sprzedawcy i demonstratorzy**” liczyła w końcu I półrocza 2007 roku 11 432 osób. Grupa ta wyróżniała się tym, że 90,6% bezrobotnych to kobiety, natomiast połowa była bezrobotna dłużej niż 12 miesięcy. W zawodzie tym było 92 bezrobotnych absolwentów.

„**Kucharze**” to grupa zawodowa licząca prawie 3 razy mniej (3973) osób niż „sprzedawcy i demonstratorzy”. Wśród kucharzy zdecydowanie dominują kobiety (85,5%), natomiast udział osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy stanowi 43,3%. Na koniec I półrocza 2007 roku w statystykach zarejestrowanych było 39 absolwentów.

Czwartą grupą zawodową pod względem liczebności osób bezrobotnych jest „**pomoce i sprzątaczk biurowe i hotelowe**”, która liczy 43751 osób bezrobotnych. Grupa ta cechuje się tym, że przeważają w niej kobiety (93%) oraz jest grupą o największym udziale osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy (64,3%). Tak wysoki udział osób bezrobotnych może być powodowany w największej mierze bardzo niskim poziomem kwalifikacji osób wykonujących dotychczas zawód sprzątaczk.

Ogólnie wśród najbardziej liczebnych grup zawodowych przeważały te, w których **kobiety stanowią większość** (20 grup zawodowych na 35 zaprezentowane w tabeli). Generalnie w zawodach, w których dominują kobiety ich udział wahał się w okolicach 80%. Spośród wielkich grup zawodowych ze względu na dominację kobiet wyróżniała się 5 grupa „pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”, która skupia przede wszystkim silnie sfeminizowane zawody usługowe takie jak: kucharz, kelner, fryzjer i kosmetyczka oraz sprzedawca. Podobnie w ramach 2 grupy wielkiej „specjaliści” wszystkie grupy zawodowe zdominowane były przez kobiety, wśród których znalazły się takie zawody jak: ekonomiści oraz specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani. Warto wskazać, że zawody te cechowały się niskim udziałem osób bezrobotnych ponad rok.

Zawodami o **największym udziale osób bezrobotnych dłużej niż rok** są: pomoce i sprzątaczk biurowe i hotelowe (64,3%), obuwnicy (63,7%), robotnicy przy pracach prostych w przemyśle (62,8%), portierzy i woźni (61,1%) oraz szwaczki i hafciarki (61%). Wskazane

zawody związane są albo z bardzo niskim poziomem kwalifikacji, albo grupą zawodów związanych z produkcją wyrobów włókienniczych, odzieży i obuwia. Sytuacja osób w tych zawodach jest niepokojąca ze względu na długotrwały brak kontaktu z pracą oraz ograniczone zapotrzebowanie na te kwalifikacje.

Spośród 34 wymienionych w powyższej tabeli 13 grup zawodowych należą do opisywanej już 7 wielkiej grupy zawodowej „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”.

Na przestrzeni ostatnich lat liczba osób bezrobotnych malała. W roku 2005 liczba osób bezrobotnych zmalała o 15 512, w 2006 o 32 806, natomiast w I połowie 2007 roku aż o 25 734. Na przestrzeni ostatniego roku (porównując I półrocze 2006 i I półrocze 2007 roku) liczba osób bezrobotnych zmalała o 38 101. Wśród zawodów cechujących się największym zmniejszeniem w opisywanym okresie (I półrocze 2006 i 2007) osób bezrobotnych były takie kategorie zawodowe jak: sprzedawcy i demonstratorzy (o 4051), bez zawodu (2512), pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne (1840), robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym (1528), robotnicy przy pracach prostych w przemyśle (1335), ślusarze i pokrewni (1300) murarze i pokrewni (1230) oraz gospodarze budynków (1136).

Ogólnie na przestrzeni roku (porównując I półrocze 2006 i I półrocze 2007 roku) **z rejestrów odeszło 38 101** osób bezrobotnych, co stanowiło zmniejszenie liczby bezrobotnych o **24,2%**. Skala spadku była dużo większa, gdy porównać ją do wcześniejszego okresu (I półrocze 2005 i 2006), gdy ze statystyk odeszły 23 293 osoby. Ogólnie największe odpływy ze statystyk bezrobocia miały miejsce w zawodach, w których odnotowywana jest największa liczba osób bezrobotnych (zdecydowana większość kategorii wyróżnionych w poniższej tabeli liczy więcej niż 1000 osób bezrobotnych).

Równolegle w opisywanym okresie dynamicznego spadku bezrobocia wzrosła liczba bezrobotnych w niektórych kategoriach zawodowych. Wśród nich wymienić można: organizatorów turystyki (63), inżynierów górnictwa i metalurgów (35), archeologów, socjologów i pokrewnych (32), filozofów, historyków i politologów (29), filologów i tłumaczy (27) oraz prawników gdzie indziej niesklasyfikowanych (26). Są to zawody, które związane są z wysokimi kwalifikacjami związanymi z wyższym wykształceniem. Wzrost tych kategorii osób bezrobotnych wynikać może z coraz większej popularności wykształcenia wyższego oraz stopniowego pogarszania się jakości kształcenia, która z tego wynika. Na uwagę zasługuje również fakt, że w poprzednim okresie (I półrocze 2005 w porównaniu do I półrocza 2006) liczba osób bezrobotnych w tych kategoriach malała.

Tabela 6. Zmiana liczby bezrobotnych wg zawodów						
Ip.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	zmiana liczby bezrobotnych			2007 I p.
			I p. 2005 – I p. 2006	I p. 2006 – I p. 2007	I p. 2006 – I p. 2007 w %	
1	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	-1618	-4051	-26,2%	11432
2	"0000"	Bez zawodu	13	-2512	-12,1%	18239
3	"9132"	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne	-191	-1840	-32,9%	3751
4	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	-656	-1528	-50,1%	1520
5	"9321"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	435	-1335	-39,2%	2073
6	"7222"	Ślusarze i pokrewni	-1430	-1300	-31,9%	2773
7	"7121"	Murarze i pokrewni	-1380	-1230	-41,6%	1725
8	"9141"	Gospodarze budynków	529	-1136	-42,4%	1546
9	"7433"	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	-843	-952	-24,0%	3021
10	"5122"	Kucharze	-796	-876	-18,1%	3973
11	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	-1317	-834	-29,2%	2020
12	"3419"	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	-405	-719	-16,2%	3712
13	"5123"	Kelnerzy i pokrewni	-359	-707	-26,9%	1921
14	"7422"	Stolarze i pokrewni	-473	-692	-37,8%	1140
15	"7412"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	-474	-687	-25,5%	2009
16	"7233"	Mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń	-672	-555	-29,3%	1336
17	"3115"	Technicy mechanicy	-856	-515	-21,2%	1911
18	"7141"	Malarze budowlani i pokrewni	-509	-514	-35,0%	953
19	"7123"	Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	-647	-507	-38,4%	815
20	"7436"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	41	-492	-32,7%	1014
21	"4131"	Magazynierzy i pokrewni	-197	-484	-29,8%	1139
22	"7223"	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali	-395	-408	-27,2%	1090
23	"3212"	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	-194	-400	-23,6%	1294
24	"7242"	Elektromonterzy	-721	-390	-31,2%	860
25	"3415"	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	115	-386	-25,9%	1106
26	"7443"	Obuwnicy	-218	-372	-26,5%	1034
27	"7136"	Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	-338	-359	-33,0%	729
28	"9331"	Robotnicy pomocniczy transportu i tragarze	160	-311	-40,5%	457
29	"3112"	Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	-658	-308	-17,1%	1495
30	"8323"	Kierowcy samochodów ciężarowych	-322	-300	-34,0%	583
Ogółem			-23293	-38101	-24,2%	119527
388	"2429"	Prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	-60	26	17,3%	176
389	"2443"	Filolodzy i tłumacze	-19	27	15,6%	200
390	"2442"	Filozofowie, historycy i politolodzy	-24	29	15,0%	223
391	"2441"	Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	-20	32	8,8%	396
392	"2147"	Inżynierowie górnicy, metalurdzy i pokrewni	-68	35	32,4%	143
393	"3414"	Organizatorzy turystyki i pokrewni	-56	63	12,7%	561

Dla sprawdzenia na ile dobra sytuacja utrzymująca się w ostatnich latach na rynku pracy wpływa na grupy osób bezrobotnych w gorszej sytuacji na rynku pracy zostanie zaprezentowana sytuacja osób bezrobotnych dłużej niż 12 miesięcy. Przy założeniu, że poprawiająca się sytuacja na rynku pracy wpływa na tą kategorię osób bezrobotnych można

się spodziewać większych odejść z rejestrów bezrobocia osób bezrobotnych ponad rok od bezrobotnych ogółem. Porównania będą prowadzone w kategoriach względnych. Ogólnie na przestrzeni roku (porównując I półrocze 2006 i I półrocze 2007 roku) z rejestrów odeszło **24,2%** osób bezrobotnych, natomiast w kategorii bezrobotnych powyżej 12 miesięcy ten spadek wynosił **25,4%**. Można zatem powiedzieć, że sytuacja osób bezrobotnych poprawia się, o czym świadczyć może również **ponadprzeciętne zmniejszenie kategorii osób bezrobotnych ponad rok**.

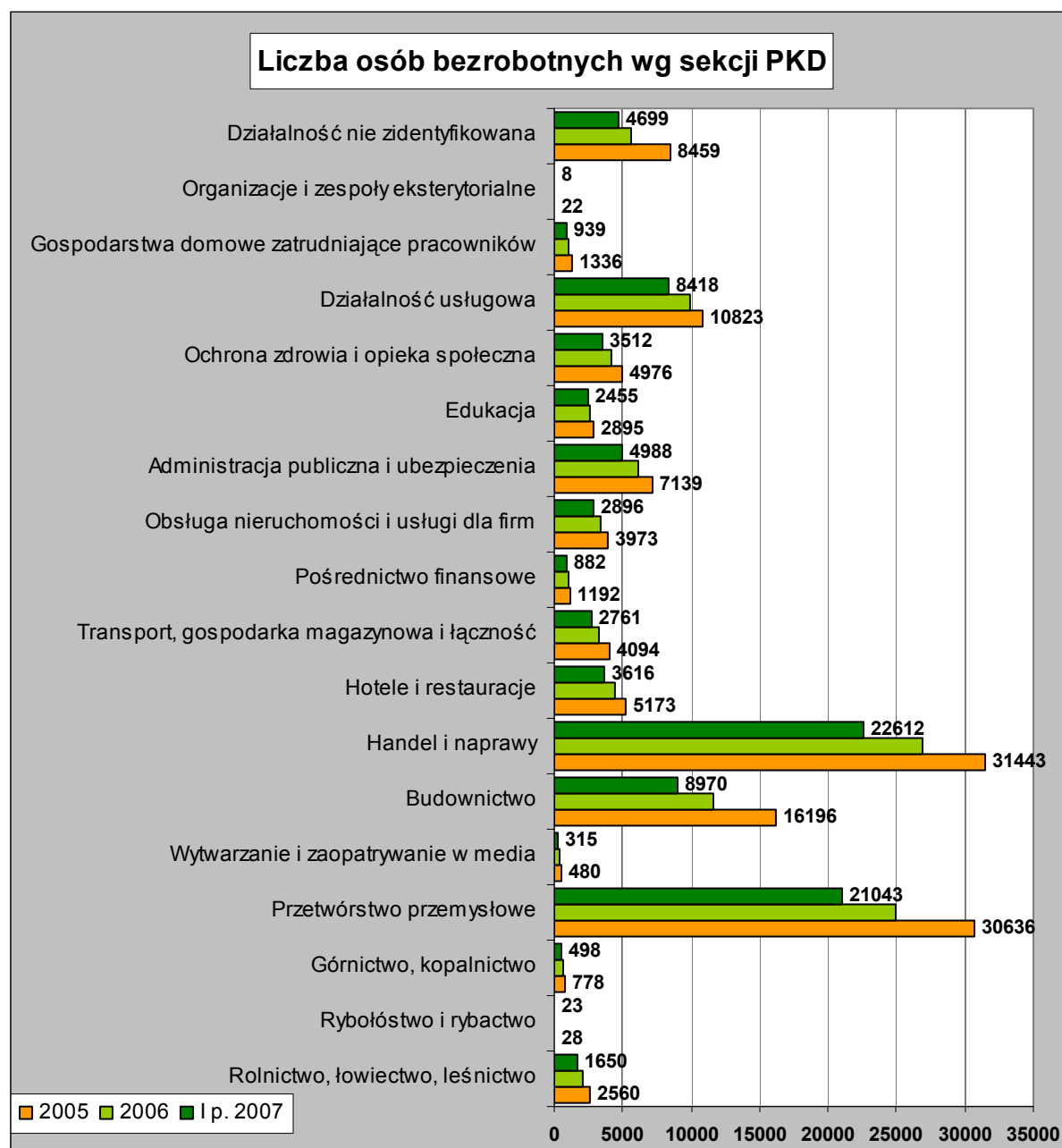
Do zawodów, w których ubytek osób bezrobotnych miał najbardziej korzystną strukturę należały: specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani (spadek ogółem o 18,7%, w tym w grupie bezrobotnych ponad 12 miesięcy o 26,6%), mechanicy pojazdów samochodowych (kolejno: 29,2% i 33,9%) portierzy i woźni (kolejno: 25,1% i 29,2%), piekarze i cukiernicy (kolejno: 25,5% i 29,1%), sprzedawcy i demonstratorzy (kolejno: 26,2% i 29,6%), kucharze (kolejno: 18,1% i 21,2%), stolarze (kolejno: 37,8% i 40,7%), mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń (kolejno: 29,3% i 31,5%), robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym (kolejno: 50,1% i 51,8%) oraz w mniejszym zakresie: pracownicy administracyjni i sekretarze (kolejno: 14,9% i 17,5%), gospodarze budynków (kolejno: 42,4% -42,7%), ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali (kolejno: 27,2% -27,7%) oraz szwaczki i hafciarki (kolejno: 32,7% -33,0). W zawodach tych zmiana liczby bezrobotnych dokonała się przy większym udziale osób bezrobotnych najdłużej pozostających w rejestrach. Do grupy zawodów, w których pod względem zmiany osób bezrobotnych ponad rok sytuacja zdecydowanie się pogorszyła należą kategoria „bez zawodu” oraz ekonomiści. Mimo ogólnego spadku liczby bezrobotnych w tych zawodach, liczba osób bezrobotnych ponad rok powiększyła się.

Na przestrzeni ostatniego roku z rejestrów odeszło 24,2% osób bezrobotnych, natomiast w kategorii bezrobotnych powyżej 12 miesięcy spadek wynosił 25,4%. Większy udział osób bezrobotnych ponad rok w zmniejszeniu bezrobocia świadczy o tym, że sytuacja na rynku pracy poprawia się, gdyż na rynek pracy włączane są osoby w najgorszej sytuacji z punktu widzenia możliwości znalezienia pracy. Poprawa sytuacji na rynku pracy powoduje, że na rynku pracy zaczyna brakować pracowników i powoli „wciągane” są osoby dotychczas bezskutecznie poszukujące pracy. Ponadto, od 3 lat funkcjonują programy adresowane do osób długotrwale bezrobotnych oraz wykluczonych społecznie (bezrobotnych powyżej 2 lat). Dobra koniunktura zawsze jest najlepszym momentem do realizacji najtrudniejszych przedsięwzięć, dlatego programy dla osób długotrwale bezrobotnych mają największe szanse powodzenia w momencie gdy dynamicznie wzrasta zatrudnienie.

Tabela 7. Zmiana liczby osób bezrobotnych oraz bezrobotnych >12 miesięcy w I p. 2006 i 2007								
lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	osoby bezrobotne			osoby bezrobotne >12 mies.		
			różnica I p. 06 – I p. 07	różnica I p. 06 – I p. 07 w %	I p. 2007	różnica I p. 06 – I p. 07	różnica I p. 06 – I p. 07 w %	I p. 2007
1	"0000"	Bez zawodu	-2512	-12,1%	18239	105	5,1%	2179
2	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	-4051	-26,2%	11432	-2381	-29,6%	5654
3	"5122"	Kucharze	-876	-18,1%	3973	-462	-21,2%	1721
4	"9132"	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	-1840	-32,9%	3751	-1013	-29,6%	2411
5	"3419"	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyf.	-719	-16,2%	3712	-91	-7,4%	1135
6	"4191"	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	-146	-4,0%	3533	-66	-3,6%	1769
7	"7433"	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	-952	-24,0%	3021	-376	-20,8%	1427
8	"7222"	Ślusarze i pokrewni	-1300	-31,9%	2773	-518	-29,5%	1236
9	"9321"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	-1335	-39,2%	2073	-793	-37,9%	1301
10	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	-834	-29,2%	2020	-335	-33,9%	652
11	"7412"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	-687	-25,5%	2009	-346	-29,1%	842
12	"5123"	Kelnerzy i pokrewni	-707	-26,9%	1921	-351	-23,6%	1138
13	"3115"	Technicy mechanicy	-515	-21,2%	1911	-20	-3,4%	577
14	"7121"	Murarze i pokrewni	-1230	-41,6%	1725	-541	-40,7%	787
15	"9141"	Gospodarze budynków	-1136	-42,4%	1546	-623	-42,7%	835
16	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	-1528	-50,1%	1520	-786	-51,8%	731
17	"3112"	Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	-308	-17,1%	1495	-38	-8,3%	419
18	"7233"	Mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń	-555	-29,3%	1336	-226	-31,5%	491
19	"3212"	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	-400	-23,6%	1294	-102	-18,2%	460
20	"3214"	Dietetycy i żywieniowcy	-151	-10,9%	1240	-11	-3,4%	312
21	"5141"	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	-201	-14,2%	1212	-59	-12,9%	399
22	"7422"	Stolarze i pokrewni	-692	-37,8%	1140	-296	-40,7%	432
23	"4131"	Magazynierzy i pokrewni	-484	-29,8%	1139	-208	-25,6%	603
24	"2411"	Ekonomiści	-211	-16,0%	1107	14	4,2%	351
25	"3415"	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	-386	-25,9%	1106	-80	-24,6%	245
26	"7223"	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali	-408	-27,2%	1090	-210	-27,7%	549
27	"7443"	Obuwnicy	-372	-26,5%	1034	-197	-23,0%	659
28	"2419"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyf.	-237	-18,7%	1028	-75	-26,6%	207
29	"7436"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	-492	-32,7%	1014	-304	-33,0%	618
30	"3119"	Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	-235	-19,1%	993	-35	-10,2%	309
31	"7141"	Malarze budowlani i pokrewni	-514	-35,0%	953	-255	-33,9%	498
32	"9152"	Portierzy, woźni i pokrewni	-299	-25,1%	894	-225	-29,2%	546
33	"7242"	Elektromonterzy	-390	-31,2%	860	-155	-28,7%	385
34	"3431"	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	-146	-14,9%	836	-60	-17,5%	282
35	"7123"	Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	-507	-38,4%	815	-202	-34,5%	384
Ogółem			-38101	-24,2%	119527	-15969	-25,4%	46894

Poniższa tabela zawiera zestawienie grup zawodowych, które od 2005 do I połowy 2007 roku cechowały się największym ubytkiem osób bezrobotnych. Zmiany liczby bezrobotnych

wskazują na 3 sektory, które w ostatnich latach cechują się najbardziej dynamicznym rozwojem; budownictwo, usługi (naprawy i handel) oraz przetwórstwo przemysłowe. Do zawodów z **branży budowlanej** można przyporządkować następujące: murarze, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, cieśle, stolarze budowlani, malarze budowlani oraz technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni. Liczba osób bezrobotnych z branży budowlanej od 2005 roku zmalała z 16 196 do 8 970 w I połowie 2007 roku. Dane te świadczą o dobrej koniunkturze w budownictwie oraz o znacznej migracji specjalistów w zakresie budownictwa do krajów zachodnich.

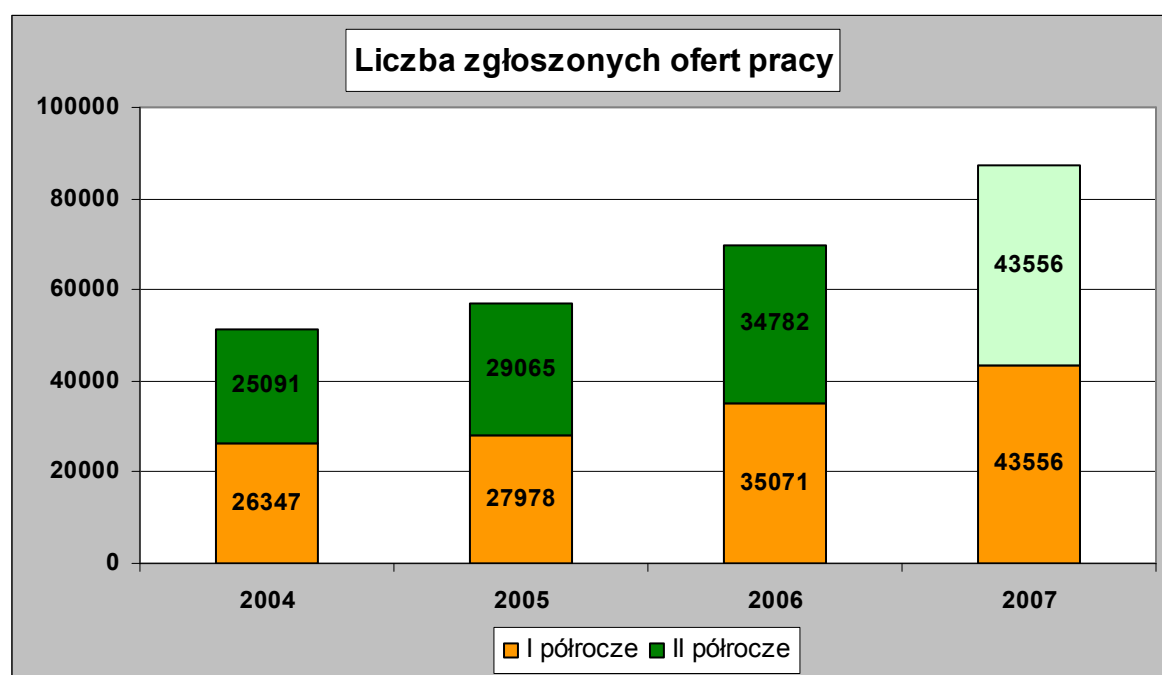

Drugą wyróżniającą się kategorią, z której nastąpił znaczny odpływ bezrobotnych są szeroko pojęte **usługi** reprezentowane przez takie zawody jak: sprzedawcy i demonstratorzy, krawcy i kapelusznicy, kucharze, piekarze i cukiernicy oraz kelnerzy. Liczba osób bezrobotnych z tej branży od 2005 roku zmalała z 31 443 do 22 612 w I połowie 2007 roku. Jest to branża, która rozwija się najbardziej dynamicznie w ostatnich latach i daje zatrudnienie głównie dla kobiet.

Trzecia sekcja PKD o największych odpływach osób bezrobotnych związana jest z **przetwórstwem przemysłowym**. Do sekcji tej można przyporządkować takie grupy zawodów, jak: ślusarze, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń, elektromonterzy, technicy mechanicy oraz ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali. Liczba osób bezrobotnych z tej branży od 2005 roku zmalała z 30 636 do 21 043 w I połowie 2007 roku.

5. Analiza ofert pracy wg zawodów

W I połowie 2007 roku zgłoszono **43 556 ofert pracy**, co w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku stanowi **wzrost o 8 485 ofert (24,2%)**. Liczba ofert pracy regularnie rośnie począwszy od roku 2001. Oferty pracy zgłaszane są równomiernie, połowa w pierwszym półroczu i druga połowa w drugim półroczu, dlatego możliwe jest oszacowanie liczby ofert pracy dla całego roku. Prawdopodobnie w całym 2007 wyniesie **ok. 87 tys.**

Spośród zgłoszonych ofert pracy najwięcej, bo prawie co piąta (19,7%) było dla pracowników z 7 wielkiej grupy zawodowej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (8559). Kolejnymi kategoriami zawodowymi były następujące: pracownicy przy pracach prostych (7892), pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (7316), pracownicy biurowi (6932) oraz technicy i inny średni personel (4336).

Na przestrzeni ostatniego roku (porównując I półrocze 2006 i I półrocze 2007 roku) liczba ofert pracy wzrosła o 24,2%. Spośród kategorii zawodowych na poziomie wielkich grup zawodowych większy od średniego wzrost ofert pracy miał miejsce w takich kategoriach jak: bez zawodu (91%), pracownicy biurowi (30%) oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (28%). Dokładne zestawienie wszystkich zmian zawiera poniższa tabela.

Tabela 8. Zmiana liczby i struktury ofert pracy wg wielkich grup zawodowych								
Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	2004	zmiana	w %	2005	zmiana	w %	2006
Rok do roku	0 Bez zawodu	1192	248	21%	1440	1462	102%	2902
	1 Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	281	-2	-1%	279	72	26%	351
	2 Specjaliści	4017	-37	-1%	3980	674	17%	4655
	3 Technicy i inny średni personel	6583	824	13%	7407	-53	-1%	7354
	4 Pracownicy biurowi	6594	2800	42%	9394	1304	14%	10698
	5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	7918	1874	24%	9792	1624	17%	11416
	6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	191	43	23%	234	-36	-15%	198
	7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	11153	74	1%	11227	3916	35%	15143
	8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3398	286	8%	3684	1384	38%	5068
	9 Pracownicy przy pracach prostych	10111	-506	-5%	9605	2463	26%	12068
	10 Siły zbrojne	3	-3	-100%	0	1	-	1
Ogółem		51441	5602	11%	57043	12811	22%	69854
Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	2005 I	zmiana I p. 05- I p. 06	w %	2006 I	zmiana I p. 06- I p. 07	w %	2007 I
W tym pierwsze półrocze	0 Bez zawodu	570	477	84%	1047	955	91%	2002
	1 Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	136	55	41%	191	-15	-8%	176
	2 Specjaliści	1811	527	29%	2338	569	24%	2907
	3 Technicy i inny średni personel	3956	-225	-6%	3731	605	16%	4336
	4 Pracownicy biurowi	4607	735	16%	5342	1590	30%	6932
	5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	4658	1067	23%	5725	1591	28%	7316
	6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	185	-58	-31%	127	14	11%	141
	7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	4999	2684	54%	7683	876	11%	8559
	8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1796	824	46%	2620	675	26%	3295
	9 Pracownicy przy pracach prostych	5261	1006	19%	6267	1625	26%	7892
	10 Siły zbrojne	0	1	-	1	-1	-100%	0
Ogółem		27978	7094	25%	35072	8484	24%	43556

Tabela 9. Liczba ofert pracy zgłoszonych w I połowie 2007 roku						
Ip.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Oferty pracy			
			I p. 2006	Zmiana I p. 2006 – I p. 2007	I p. 2007	I p. 2007 w %
1	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	3793	726	4519	10,4%
2	"4191"	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	3201	900	4101	9,4%
3	"9141"	Gospodarze budynków	2792	201	2993	6,9%
4	"0000"	Bez zawodu	1047	955	2002	4,6%
5	"9132"	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne	997	412	1409	3,2%
6	"9321"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	794	541	1335	3,1%
7	"4131"	Magazynierzy i pokrewni	836	262	1098	2,5%
8	"3431"	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	910	-12	898	2,1%
9	"4211"	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	590	273	863	2,0%
10	"5159"	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	384	443	827	1,9%
11	"7123"	Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	779	3	782	1,8%
12	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	703	31	734	1,7%
13	"7121"	Murarze i pokrewni	747	-19	728	1,7%
14	"8323"	Kierowcy samochodów ciężarowych	708	16	724	1,7%
15	"7122"	Betoniarze	516	119	635	1,5%
16	"3415"	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	608	5	613	1,4%
17	"5122"	Kucharze	425	174	599	1,4%
18	"5123"	Kelnerzy i pokrewni	400	142	542	1,2%
19	"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	457	71	528	1,2%
20	"7222"	Ślusarze i pokrewni	484	27	511	1,2%
21	"3432"	Księgowi	266	195	461	1,1%
22	"7212"	Spawacze i pokrewni	412	43	455	1,0%
23	"5141"	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	326	114	440	1,0%
24	"7242"	Elektromonterzy	268	139	407	0,9%
25	"7422"	Stolarze i pokrewni	382	18	400	0,9%
26	"8321"	Kierowcy samochodów osobowych	255	128	383	0,9%
27	"7412"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	319	55	374	0,9%
28	"7436"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	384	-13	371	0,9%
29	"3461"	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	293	22	315	0,7%
30	"7136"	Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	302	13	315	0,7%
31	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	226	66	292	0,7%
32	"9152"	Portierzy, woźni i pokrewni	179	92	271	0,6%
33	"2419"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	323	-67	256	0,6%
34	"4222"	Recepcjoniści i rejestratorzy	154	98	252	0,6%
35	"2321"	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	235	3	238	0,5%
36	"8334"	Operatorzy wózków podnośnikowych	147	88	235	0,5%
37	"8291"	Operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	208	25	233	0,5%
38	"7129"	Robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	127	104	231	0,5%
39	"4111"	Sekretarki	234	-8	226	0,5%
40	"7433"	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	202	23	225	0,5%
41	"7124"	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	241	-18	223	0,5%
42	"7223"	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali	189	22	211	0,5%
43	"*****"	Pozostałe zawody	8229	2072	10301	23,6%
Ogółem			35072	8484	43556	100%
Tabela obejmuje tylko te zawody, w których zgłoszono więcej niż 300 ofert pracy						

Gdy spojrzeć na grupy zawodów w ujęciu elementarnej grupy zawodowej największą liczbę ofert pracy w I połowie 2007 roku zgłoszono w takich kategoriach jak: sprzedawcy

i demonstratorzy (4519), pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani (4101) oraz gospodarze budynków (2993). Są to zawody, które od kilku lat wiodą prym w województwie pod względem zgłaszanych ofert pracy. Fenomen pierwszeństwa tych trzech zawodów wynika stąd, że zawód sprzedawcy jest zawodem o największej fluktuacji na rynku pracy, dlatego do pośrednictwa mogą wielokrotnie trafiać oferty pracy dotyczące tego samego stanowiska pracy. W przypadku pozostałych zawodów zgłaszane oferty pracy nie są związane z powstawaniem nowych miejsc pracy lecz wykorzystaniem dostępnych form pomocy oferowanych przez PUP (subsydiowane zatrudnienie w przypadku gospodarzy budynków oraz staże i przygotowanie zawodowe dla pracowników biurowych).

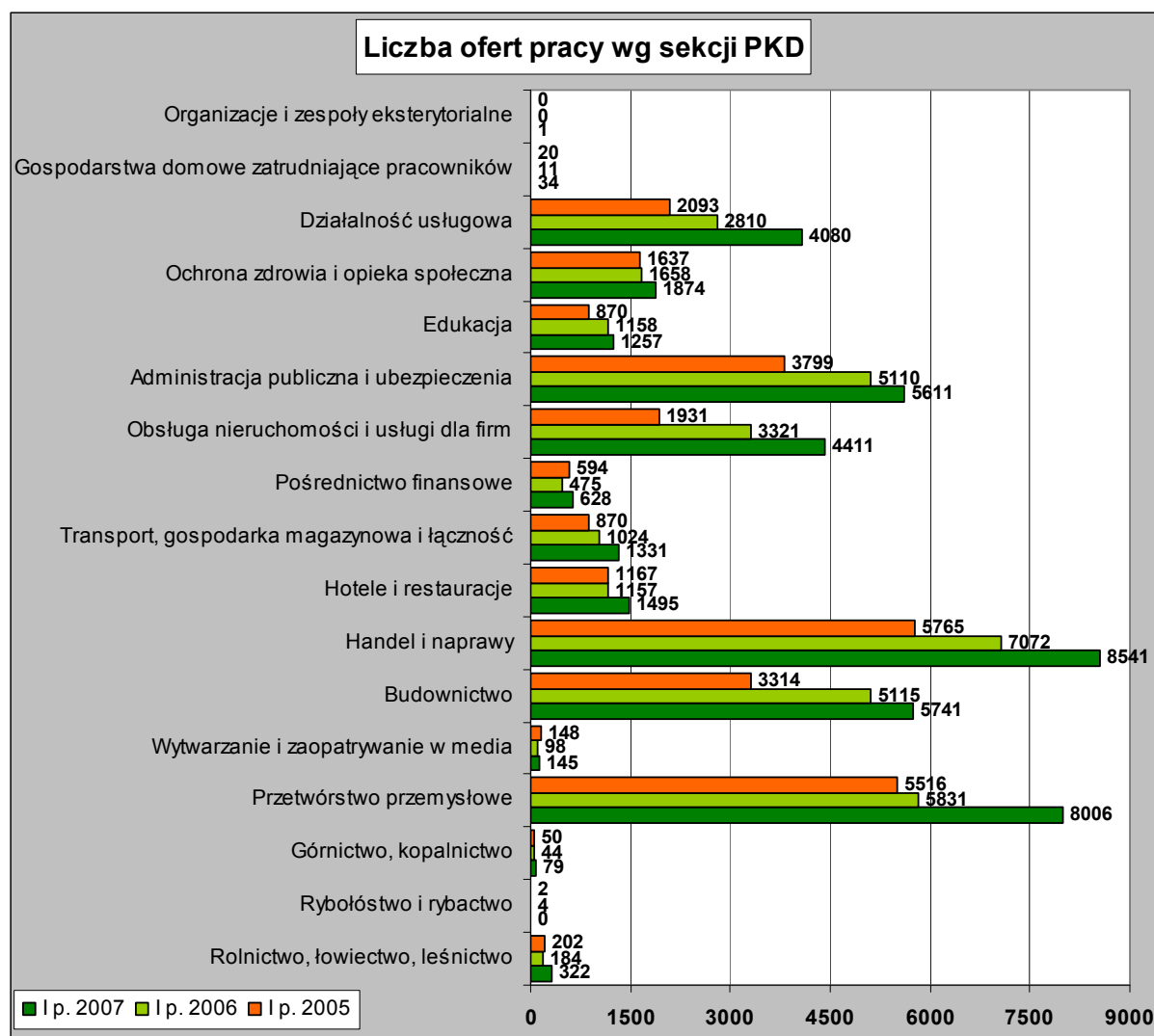
Wśród pozostałych grup zawodowych, w których w całym województwie zgłoszono ponad 1000 ofert pracy wymienić należy: kategorię bez zawodu (2002), pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne (1409), robotników przy pracach prostych w przemyśle (1335), oraz magazynierów i pokrewnych (1098). Spośród 7 grup zawodowych, w których zgłoszono więcej niż 1000 ofert pracy 3 pochodzi z 9 wielkiej grupy „pracownicy przy pracach prostych”, co może świadczyć o tym, że pośrednictwo pracy powiatowych urzędów pracy zdominowane jest przez oferty pracy dla pracowników o najniższych kwalifikacjach.

Większość zawodów z prezentowanej powyżej tabeli, gdy porównać je do wartości z I połowy 2006 roku, cechowała się wzrostem liczby ofert pracy. Wyjątek stanowiły takie zawody jak: specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani (o 67 ofert pracy mniej), murarze i pokrewni (19), robotnicy budowy dróg i pokrewni (18), szwaczki, hafciarki i pokrewni (13) oraz pracownicy administracji, sekretarze i pokrewni (12), w których liczba ofert pracy w I półroczu 2007 roku była mniejsza od tej zgłoszonej w I półroczu 2006 roku.

Poniżej zaprezentowano oferty pracy w podziale na poszczególne branże w I półroczach lat 2005 – 2007. Zestawienie zawodów oraz branż, w których zgłoszono najwięcej ofert pracy pozwala na wskazanie głównych motorów zmniejszającego się poziomu bezrobocia w Małopolsce. Wśród branż o największej liczbie ofert pracy są:

- **handel i naprawa pojazdów** (8541) i takie zawody jak: sprzedawcy i demonstratorzy (4519), kasjerzy i sprzedawcy biletów (863), agenci do spraw sprzedaży (handlowcy) (613), mechanicy pojazdów samochodowych (292),
- **przetwórstwo przemysłowe** (8006) i takie zawody jak: robotnicy przy pracach prostych w przemyśle (1335), ślusarze (511), spawacze (455), stolarze (400), operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani (233), elektromonterzy (407),

- **budownictwo** (5741) i takie zawody jak: cieśle, stolarze budowlani (782), robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym (734), murarze (724), betoniarze (635), robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym i wodnym (528), robotnicy budowy dróg (223), robotnicy budowlani robót stanu surowego (231),
- **administracja publiczna i ochrona zdrowia** (5611) i takie zawody jak: pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani (4101), pracownicy administracyjni i sekretarze (898),
- **obsługa nieruchomości i wynajem** (4411) i takie zawody jak: gospodarze budynków 2993, pomoce i sprzętaczk biurowe i hotelowe (1409).

Dodatkowo możliwe jest wskazanie zawodów, które wykonywane mogą być w każdej z wymienionych branż, gdyż aktywność osób w tych zawodach ma charakter pomocniczy dla głównej działalności firmy. Do zawodów tych zaliczyć można następujące grupy: magazynierzy (1098), pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani (827),

księgowi (461), sekretarki (226), specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani (256) oraz kierowcy samochodów osobowych (383).

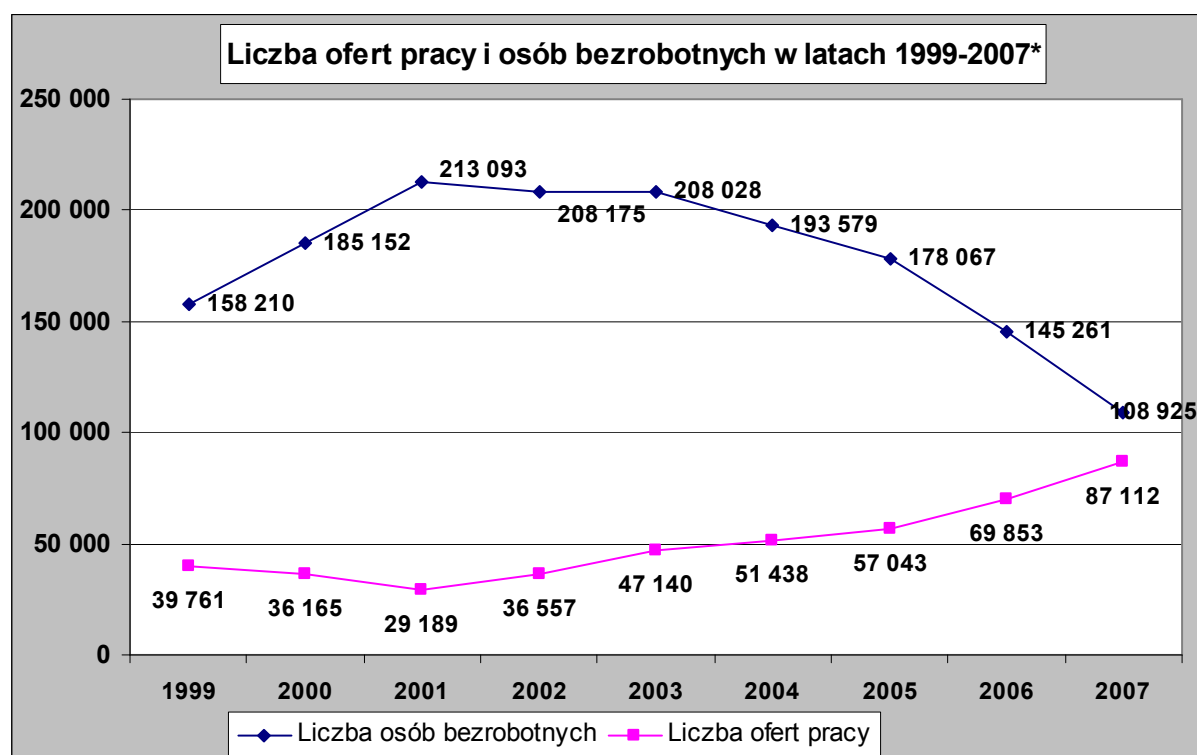
Od 2001 roku liczba ofert wzrasta. Zmiana ta dokonała się w największej mierze za sprawą sekcji, w których zgłoszono najwięcej ofert pracy, czyli handlu i naprawy pojazdów, przetwórstwa przemysłowego, budownictwa, administracji publicznej i ochrony zdrowia oraz obsługi nieruchomości i wynajmu. Wymienione sekcje są tymi, z których ubytek osób bezrobotnych był największy. Ponadto, wzrost ofert miał miejsce w działalności niezidentyfikowanej oraz takich sekcjach jak edukacja, transport i gospodarka magazynowa oraz hotele i restauracje. W tym samym czasie spadła liczba ofert w pośrednictwie finansowym oraz wytwarzaniu i zaopatrzeniu w energię.

6. Oferty pracy i bezrobotni wg zawodów

Po oddzielnej analizie osób bezrobotnych i ofert pracy w ujęciu zawodów zostanie zaprezentowana informacja łączna. Z przedstawionych indywidualnych analiz, wynika, że liczba osób bezrobotnych spada, natomiast liczba ofert pracy wzrasta. Zatem można się spodziewać, że sytuacja pozostających w rejestrach osób bezrobotnych będzie rysować się dużo bardziej optymistycznie niż w poprzednich latach. W ujęciu uśrednionym liczba ofert pracy przypadających na jednego bezrobotnego będzie coraz większa. W przypadku tego wskaźnika zaprezentowana zostanie zmiana wartości oraz podstawowe tendencje, które wyłaniają się na podstawie dostępnych danych.

Tabela 10. Liczba ofert pracy przypadających na 1 bezrobotnego								
Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Liczba ofert pracy na 1 bezrobotnego					I p. 2007	
		2005 I p.	zmiana	2006 I p.	zmiana	2007 I p.	bezro- botni	oferty pracy
0	Bez zawodu	0,03	0,02	0,05	0,06	0,11	18239	2002
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,19	-0,04	0,15	0,09	0,25	715	176
2	Specjaliści	0,17	0,09	0,26	0,10	0,35	8274	2907
3	Technicy i inny średni personel	0,15	0,01	0,17	0,07	0,23	18593	4336
4	Pracownicy biurowi	0,40	0,22	0,62	0,37	0,98	7049	6932
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	0,16	0,06	0,22	0,15	0,37	19763	7316
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,04	-0,01	0,03	0,01	0,05	2942	141
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,10	0,09	0,19	0,12	0,31	27650	8559
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	0,22	0,17	0,39	0,29	0,67	4888	3295
9	Pracownicy przy pracach prostych	0,29	0,05	0,34	0,36	0,69	11390	7892
10	Siły zbrojne	0,00	0,01	0,01	-0,01	0,00	23	0
Ogółem		0,15	+0,07	0,22	+0,14	0,36	119526	43556

Powyższa tabela prezentuje liczbę ofert, która przypada na jedną osobę bezrobotną. Średnio w I półroczu 2007 roku **na 100 bezrobotnych** przypadało **36 ofert pracy**. Jest to wartość o 14 wyższa od tej z I półrocza 2006 roku, która wynosiła 22 oraz o 21 wyższa od tej z I półrocza 2005 roku. Grupa, w której utrzymywała się najlepsza sytuacja pod względem wartości wskaźnika jest 4 grupa zawodowa „pracownicy biurowi” dla której wartość wskaźnika wynosiła 0,98. Na koniec I połowy 2007 roku w rejestrach było 7049 osób bezrobotnych, podczas gdy w tym samym czasie do powiatowych urzędów pracy napłynęło 6932. Grupami zawodów, w których szanse uzyskania zatrudnienia wzrosły najbardziej są pracownicy biurowi (wzrost o 0,37 w stosunku do I połowy 2006 roku) oraz pracownicy przy pracach prostych (wzrost o 0,36). Warto wspomnieć, że wartość wspomnianego wskaźnika dla stanu na koniec roku jest dużo wyższa, gdyż porównywana jest całoroczna liczba ofert pracy, która napływa do powiatowych urzędów pracy.

Od roku 2001 liczba ofert pracy systematycznie wzrasta, natomiast liczba osób bezrobotnych maleje, co bezpośrednio przekłada się na wartość omawianego wskaźnika. Na powyższym wykresie zaprezentowano liczbę ofert pracy oraz osób bezrobotnych na koniec poszczególnych lat. Dla roku 2007 posłużono się szacunkowymi wartościami, które udało się uzyskać w toku analizy. Uzasadnienie dla ich wartości znajdują się w raporcie (ss. 11 i 20). Z wykresu wynika, że w 2008 roku możemy się spodziewać, że liczba osób bezrobotnych będzie mniejsza niż liczba ofert pracy przepływających przez powiatowe urzędy pracy.

lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	liczba ofert pracy na 1 osobę bezrobotną				I p. 2007		
			I p. 2005	zmiana	I p. 2006	zmiana	I p. 2007	oferty pracy	bezrobotni
1	"0000"	Bez zawodu	0,03	0,02	0,05	0,06	0,11	2002	18239
2	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	0,16	0,08	0,24	0,15	0,40	4519	11432
3	"5122"	Kucharze	0,11	-0,02	0,09	0,06	0,15	599	3973
4	"9132"	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	0,14	0,04	0,18	0,20	0,38	1409	375
5	"3419"	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyf.	0,04	-0,01	0,03	0,01	0,04	154	3712
6	"4191"	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	0,49	0,38	0,87	0,29	1,16	4101	3533
7	"7433"	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	0,04	0,02	0,05	0,02	0,07	225	3021
8	"7222"	Ślusarze i pokrewni	0,07	0,05	0,12	0,07	0,18	511	2773
9	"9321"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,33	-0,09	0,23	0,41	0,64	1335	2073
10	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	0,05	0,03	0,08	0,07	0,14	292	2020
11	"7412"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0,10	0,02	0,12	0,07	0,19	374	2009
12	"5123"	Kelnerzy i pokrewni	0,13	0,03	0,15	0,13	0,28	542	1921
13	"3115"	Technicy mechanicy	0,04	0,00	0,04	0,06	0,10	192	1911
14	"7121"	Murarze i pokrewni	0,10	0,15	0,25	0,17	0,42	728	1725
15	"9141"	Gospodarze budynków	0,82	0,22	1,04	0,89	1,94	2993	1546
16	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	0,14	0,09	0,23	0,25	0,48	734	1520
17	"3112"	Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	0,03	0,02	0,06	0,00	0,06	87	1495
18	"7233"	Mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń	0,02	0,09	0,11	0,01	0,11	149	1336
19	"3212"	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	0,01	0,00	0,01	0,00	0,01	17	1294
20	"3214"	Dietetycy i żywieniowcy	0,01	0,00	0,01	0,01	0,02	24	1240
21	"5141"	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	0,18	0,06	0,23	0,13	0,36	440	1212
22	"7422"	Stolarze i pokrewni	0,16	0,05	0,21	0,14	0,35	400	1140
23	"4131"	Magazynierzy i pokrewni	0,34	0,18	0,52	0,45	0,96	1098	1139
24	"2411"	Ekonomiści	0,06	0,01	0,06	0,00	0,06	71	1107
25	"3415"	Agenci do spraw sprzedaży	0,49	-0,08	0,41	0,15	0,55	613	1106
26	"7223"	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali	0,07	0,05	0,13	0,07	0,19	211	1090
27	"7443"	Obuwnicy	0,02	0,03	0,04	0,06	0,10	100	1034
28	"2419"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0,18	0,07	0,26	-0,01	0,25	256	1028
29	"7436"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	0,17	0,09	0,25	0,11	0,37	371	1014
30	"3119"	Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,02	0,01	0,03	0,00	0,03	31	993
31	"7141"	Malarze budowlani i pokrewni	0,06	0,05	0,12	0,04	0,15	146	953
32	"9152"	Portierzy, woźni i pokrewni	0,14	0,01	0,15	0,15	0,30	271	894
33	"7242"	Elektromonterzy	0,06	0,16	0,21	0,26	0,47	407	860
34	"3431"	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	1,37	-0,45	0,93	0,15	1,07	898	836
35	"7123"	Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	0,12	0,47	0,59	0,37	0,96	782	815
36	"4121"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych	0,04	0,02	0,06	0,08	0,14	113	809
Ogółem			0,15	+0,07	0,22	+0,14	0,36	43556	119527

Powyższa tabela zawiera szczegółowy wykaz grup zawodów z punktu widzenia ofert pracy przypadających na jednego bezrobotnego. Obejmuje tylko te zawody, w których liczba osób bezrobotnych przekracza 800³. Wśród zawodów z najliczniej okupowanych przez bezrobotnych, które cechują się największym udziałem ofert na bezrobotnego są: gospodarze budynków (1,94), pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani (1,16) oraz pracownicy administracyjni i sekretarze (1,07). Wszystkie wymienione zawody cechowały się ponadprzeciętnym wzrostem liczby ofert na bezrobotnego. Do grupy zawodów o największym wzroście należały również takie grupy jak: magazynierzy (wzrost o 0,45), robotnicy przy pracach prostych (0,41) oraz cieśle i stolarze budowlani (0,37). Taka zmiana średniej ilości ofert na jednego bezrobotnego świadczy o wzrastającym zapotrzebowaniu na niniejsze kategorie zawodowe.

Wśród grup zawodów, w których wartość wskaźnika liczby ofert na bezrobotnego był najniższy znalazły się: technicy rolnicy i leśnicy (0,01), dietetycy i żywieniowcy (0,02), technicy gdzie indziej niesklasyfikowani (0,03), pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani (0,04), technicy budownictwa i ochrony środowiska (0,06), ekonomiści (0,06) oraz krawcy i kapelusznicy (0,07). W zawodach, w których na 100 bezrobotnych przypada 1, 2 bądź 7 ofert pracy możliwość znalezienia pracy jest wręcz niemożliwa. Osoby z tych grup zawodowych powinny rozważyć zmianę kwalifikacji zważywszy na fakt, że wskazane zawody niska wartość wskaźnika uzyskują od dłuższego już czasu.

Poniżej została zaprezentowana liczba ofert pracy na jednego bezrobotnego dla zawodów, w których osiąga wartość najwyższą oraz zawodów, w których osiąga wartość najniższą. Grupy zawodowe, w których zgłoszono więcej niż 2 oferty pracy na bezrobotnego, to zawody, które liczą stosunkowo niewiele osób bezrobotnych (wyjątek stanowi grupa zawodowa gospodarze budynków). Spośród zaprezentowanych zawodów pojawił się szereg grup zawodowych nie pojawiających się do tej pory w raporcie. Zawody te prezentują przede wszystkim profesje, które związane są z posiadaniem wysokich kwalifikacji oraz często wymagają wyższego wykształcenia. Dla zobrazowania tej prawidłowości wymienić można; urzędników ds. podatków, programistów, specjalistów metod nauczania, pracowników ds. zatrudnienia i pośrednictwa pracy, pracowników bibliotek i informacji naukowej, animatorów kultury, archiwistów i muzealników. Są to zawody, które pojawiały się w poprzednich raportach jako te, w których występowało wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób bezrobotnych.

³ Tabela z pełną informacją o liczbie ofert pracy na jednego bezrobotnego umiejscowiona jest w aneksie tabelarycznym na końcu opracowania.

lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	liczba ofert pracy na 1 osobę bezrobotną					I p. 2007	
			I p. 2005	zmiana	I p. 2006	zmiana	I p. 2007	Oferty pracy	bezrobotni
1	"3442"	Urzędnicy do spraw podatków	4,74	3,06	8,50	46,00	54,50	109	2
2	"8172"	Operatorzy robotów i manipulatorów przemysłowych	1,31	-1,31	0,00	35,00	35,00	35	1
3	"4142"	Kodowacze i korektorzy	22,72	-17,02	5,70	13,80	19,50	39	2
4	"7253"	Monterzy mechatronicy	0,00	0,00	0,00	17,00	17,00	17	0*
5	"3144"	Kontrolerzy ruchu lotniczego i pokrewni	1,03	1,07	2,10	7,90	10,00	10	0*
6	"2132"	Programiści	0,70	1,70	2,40	5,63	8,03	96	12
7	"5149"	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00	0,00	0,00	6,91	6,91	14	2
8	"1112"	Wyżsi urzędnicy	0,00	0,00	0,00	5,00	5,00	5	0*
9	"3423"	Pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy	9,37	-5,38	3,99	1,01	5,00	10	2
10	"3476"	Animatorzy kultury	2,46	0,13	2,59	2,12	4,71	61	13
11	"8287"	Monterzy wyrobów złożonych	0,66	-0,37	0,29	0,00	4,00	4	0*
12	"2431"	Archiwiści i muzealnicy	1,06	1,25	2,31	1,73	4,03	105	26
13	"8229"	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,84	-0,25	0,59	3,29	3,88	35	9
14	"9161"	Ładowacze nieczystości	1,00	-0,40	0,60	3,10	3,70	48	13
15	"4211"	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	1,24	0,00	1,24	2,40	3,64	863	237
16	"2351"	Specjaliści metod nauczania	2,74	-1,45	1,29	2,33	3,63	18	5
17	"3482"	Pracownicy bibliotek i informacji naukowej	1,46	0,80	2,26	1,11	3,37	121	36
18	"4113"	Operatorzy wprowadzania danych	0,77	1,38	2,15	1,05	3,20	32	10
19	"8334"	Operatorzy wózków podnośnikowych	0,58	0,73	1,31	1,82	3,14	235	75
20	"8253"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	0,80	-0,48	0,32	2,75	3,07	80	26
21	"8291"	Operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	0,76	1,90	2,67	0,32	2,99	233	78
22	"7135"	Szklarze i pokrewni	0,49	-0,11	0,38	2,57	2,95	118	40
23	"2143"	Inżynierowie elektrycy	0,40	-0,07	0,33	2,44	2,78	147	53
24	"3122"	Operatorzy sprzętu komputerowego i pokrewni	0,91	-0,48	0,43	1,92	2,35	54	23
25	"5159"	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	0,56	0,04	0,61	1,65	2,26	827	366
26	"3477"	Asystenci do spraw organizacji produkcji filmowej i telewizyjnej	5,19	-4,90	0,29	1,93	2,22	11	5
27	"9211"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	1,00	-0,14	0,86	1,30	2,16	119	55
28	"7224"	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	0,54	-0,27	0,27	1,87	2,15	15	7
29	"1239"	Kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,11	0,07	0,18	1,89	2,07	56	27
30	"9112"	Domokrączy i sprzedawcy na telefon	0,00	0,00	0,00	2,03	2,03	8	4
31	"8232"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0,94	0,00	0,95	1,08	2,02	93	46
32	"8111"	Operatorzy maszyn górniczych i pokrewni	1,08	0,75	1,83	0,19	2,01	131	65
33	"7346"	Drukarze sitodrukowi i pokrewni	2,03	-0,14	1,88	0,11	2,00	18	9
Ogółem			0,15	+0,07	0,22	+0,14	0,36	43556	119527

* W zawodach w których nie występowały osoby bezrobotne dla prezentacji wskaźnika przyjęto, że występuje jedna osoba

* W zawodach, w których nie występowały osoby bezrobotne, dla prezentacji wskaźnika przyjęto, że występuje jedna osoba.

Prezentacja zawodów, w których występuje więcej ofert niż osób bezrobotnych pozwala uświadomić fakt, że w pośrednictwie powiatowych urzędów pracy występuje również zapotrzebowanie na specjalistów. Często brak ofert pracy w powiatowych urzędach pracy dla osób o wysokich kwalifikacjach spowodowany jest faktem, że w rejestrach nie występują osoby o wysokich kwalifikacjach i w związku z tym pracodawcy nie poszukują pracowników z wykorzystaniem tego rodzaju pośrednictwa pracy. Z kolei osoby bezrobotne o wysokich kwalifikacjach nie rejestrują się w PUP przypuszczając, że szybko znajdą pracę lub nie widząc szans na znalezienie interesujących ich ofert pracy w powiatowych urzędach pracy. Mechanizm ten przypomina model samosprawdzającego się proroctwa.

Lista zawodów, w których zgłoszono więcej ofert pracy, niż występowało osób bezrobotnych stanowi element uzupełniający analizę zawodów deficytowych.

Dla uzupełnienia informacji o zawodach cechujących się najgorszymi szansami na znalezienie pracy została zaprezentowana poniższa tabela, która uwzględnia również zawody, o mniejszej liczbie bezrobotnych. Konstrukcja wskaźnika jest odwrotna do wcześniej prezentowanego. W tabeli prezentowana jest liczba osób przypadających na jedną ofertę pracy. Zaprezentowana tabela stanowi uzupełnienie do analizy zawodów określanych mianem nadwyżkowych, czyli tych, w których podaż pracy zdecydowanie przekracza popyt zgłaszany przez pracodawców. Obok wcześniej wskazywanych grup zawodów takich jak: technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni oraz dietetycy i żywieniowcy znalazły się następujące zawody cechujące się największą liczbą osób bezrobotnych przypadających na 1 miejsce: rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej (786 osoby na 1 ofertę pracy), rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby (527), przygotowawcze włókna i przedzarze (157), planiści produkcyjni (133), robotnicy leśni i pokrewni (99), mechanicy precyzyjni (87), tkacze i dziewiarze (84), operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa owoców, warzyw i nasion oleistych (79) rolnicy produkcji roślinnej (73) oraz hodowcy zwierząt i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani (43). Charakterystyczne, że w ramach opisywanej grupy szczególnie licznie reprezentowane są zawody związane z rolnictwem, leśnictwem oraz hodowlą zwierząt. Dane te jednoznacznie wskazują na zawody związane z tą sekcją gospodarki jako najgorzej rokujące na rynku pracy. By pomóc osobom, które chcą odchodzić z rolnictwa do innych branż organizowane były szkolenia w ramach Działania 2.3 Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego – „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa”. Celem projektów w ramach wspomnianego Działania było „dostosowanie osób do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych oraz przygotowanie ich do wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich poprzez stworzenie warunków

ułatwiających osobom zatrudnionym w rolnictwie znalezienie zatrudnienia poza sektorem rolnym⁴. Działania skoncentrowane na reorientację zawodową osób odchodzących z rolnictwa znajdują się również w nowopowstałym Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013.

Tabela 13. Liczba osób bezrobotnych na 1 ofertę pracy*					
lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	oferty pracy	bezrobotni	liczba osób bezrobotnych na 1 ofertę pracy
1	"6131"	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	1	784	786
2	"6411"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0*	527	527
3	"7431"	Przygotowywacze włókna i przędzarze	1	157	157
4	"4132"	Planiści produkcyjni	1	133	133
5	"6311"	Robotnicy leśni i pokrewni	2	198	99
6	"7311"	Mechanicy precyzyjni	1	87	87
7	"7432"	Tkacze, dziewiarze i pokrewni	7	589	84
8	"8275"	Operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa owoców, warzyw, nasion oleistych i pokrewni	4	314	79
9	"3212"	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	17	1294	76
10	"6111"	Rolnicy produkcji roślinnej	9	662	73
11	"9131"	Pomoce domowe i sprzątaczk	3	219	73
12	"7424"	Plecionkarze, szcztokarze i pokrewni	1	72	72
13	"3117"	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	0*	66	66
14	"7434"	Kuśnierze i pokrewni	3	172	57
15	"5112"	Kierownicy pociągów, konduktorzy i rewizorzy	0*	57	57
16	"7313"	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	0*	52	52
17	"3214"	Dietetycy i żywieniowcy	24	1240	52
18	"7322"	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	2	99	50
19	"8279"	Operatorzy maszyn i urządzeń przemysłu tytoniowego	0*	46	46
20	"6129"	Hodowcy zwierząt i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1	43	43
21	"8113"	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	1	41	41
22	"8154"	Operatorzy urządzeń do procesów chemicznych i produkcji chemikaliów	6	229	38
23	"3213"	Technicy technologii żywności	15	568	38
24	"3116"	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	6	224	37
25	"9311"	Robotnicy pomocniczy w kopalniach i kamieniołomach	0*	37	37
26	"2121"	Matematycy i pokrewni	1	36	36
27	"3119"	Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	31	993	32
28	"4114"	Maszynistki i stenografowie	0*	31	31
29	"8269"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	0*	31	31
30	"1235"	Kierownicy działów zaopatrzenia i dystrybucji	1	30	30
Ogółem			43556	119527	2,7
Tabela uwzględnia zawody, w których liczba osób bezrobotnych była >30, natomiast wskaźnik - liczba osób bezrobotnych na 1 ofertę pracy przekraczał 30.					
* W zawodach, w których nie występowała żadna oferta pracy, dla prezentacji wskaźnika przyjęto, że występuje jedna.					

⁴ Uzupełnienie Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006, MRR, Wa-wa 2005.

7. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

W tej części raportu przedstawione zostaną zestawienia zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych. Zawód deficytowy jest rozumiany jako ten, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy. Zawód nadwyżkowy to taki zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie, niż liczba poszukujących pracy. Dla wskazania tych zawodów obliczany jest **wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu** w danym zawodzie wyliczany jako udział średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w danym półroczu do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w danym półroczu. Najmniejsza wartość wskaźnika to 0 (dla zawodów, w których nie ma żadnych ofert pracy), zaś największa nie jest określona. Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$WIN/D < 0,9$ to zawody **nadwyżkowe**,

$0,9 \leq WIN/D \leq 1,1$ to zawody **zrównoważone** (wykazujące równowagę na rynku),

$WIN/D > 1,1$ to zawody **deficytowe**.

Ze względu na to, że bardzo trudne jest uogólnianie informacji nt. 392 profesji, które były podstawą opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych kompletna lista zawodów deficytowych znajdzie się w aneksie tabelarycznym. Umieszczenie tam listy zawodów pozwoli każdemu zainteresowanemu odnaleźć interesujące go informacje.

7.2 Zawody deficytowe

Poniższe 2 tabele zawierają listę zawodów, które cechowały się wskaźnikiem deficytu przekraczającym wartość 1,1. Dodatkowo, by mieć pewność, że o klasyfikowaniu do grupy zawodów nie zdecydowała pojedyncza oferta pracy lub dwie oferty, przy braku osób bezrobotnych zostało nałożone dodatkowe kryterium ilościowe. Liczba ofert pracy dla całego województwa musiała być większa niż 20.

Wśród zawodów określanych mianem deficytowych znalazło się **82 zawody**, które zostały podzielone na 3 grupy. W pierwszej znalazły się te, które zarówno w I połowie 2007 roku, jak i 2005, 2006 wskazywane były jako deficytowe. W drugiej i trzeciej grupie znalazły się zawody, które w I połowie 2007 roku wskazywane były jako deficytowe, podczas gdy w latach 2005 i 2006 znalazły się w grupie zawodów zrównoważonych lub nadwyżkowych. Prezentacja w takim układzie spowodowana była tym, że zmiany na rynku pracy nie przebiegają nagle, zatem miara wskazująca na to czy dany zawód uznać za deficytowy lub nadwyżkowy powinna cechować się stabilnością wskazań.

Tabela 14. Lista zawodów deficytowych, dla których wsk. deficytu w I p. 2007, 2006 i 2005 > 1,1									
Ip.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Oferty pracy	bezrobotni	liczba ofert pracy na 1 bezrobotnego	bezrobotni >12 mies.	wskaznik deficytu		
							2005	2006	I p. 2007
1	"3442"	Urzednicy do spraw podatkow	109	2	53,81	50,0%	44,00	14,40	109,0
2	"4142"	Kodowacze i korektorzy	39	2	19,26	50,0%	28,86	30,80	19,50
3	"2132"	Programisci	96	12	8,03	33,3%	2,34	2,29	12,00
4	"9161"	Ladowacze nieczystosci	48	13	3,70	61,5%	5,70	1,65	12,00
5	"8229"	Operatorzy maszyn i urzadzen do produkcji wyrobow chemicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	35	9	3,88	22,2%	0,53	2,20	11,67
6	"2431"	Archiwisci i muzealnicy	105	26	4,03	46,2%	2,00	2,80	8,75
7	"9211"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie	119	55	2,16	63,6%	1,76	1,57	7,00
8	"4211"	Kasjerzy i sprzedawcy biletow	863	237	3,64	51,1%	3,59	3,16	6,85
9	"3476"	Animatorzy kultury	61	13	4,71	23,1%	1,86	1,89	6,78
10	"3122"	Operatorzy sprzetu komputerowego	54	23	2,35	60,9%	1,10	2,18	6,00
11	"8334"	Operatorzy wozkow podnoznikowych	235	75	3,14	54,7%	1,12	2,00	5,73
12	"4113"	Operatorzy wprowadzania danych	32	10	3,19	50,0%	1,31	5,22	4,57
13	"3482"	Pracownicy bibliotek i informacji nauk.	121	36	3,37	25,0%	2,38	2,88	4,32
14	"8291"	Operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	233	78	2,99	35,9%	3,78	7,04	4,24
15	"9141"	Gospodarze budynkow	2993	1546	1,94	54,0%	1,74	2,21	4,01
16	"5133"	Pracownicy domowej opieki osobistej	180	220	0,82	70,5%	0,66	1,24	3,75
17	"7122"	Betoniarze	635	330	1,92	50,3%	0,81	2,18	3,61
18	"5113"	Przewodnicy turyst. i piloci wycieczek	30	18	1,66	27,8%	2,11	1,12	3,33
19	"8232"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobow z tworzyw sztucznych	93	46	2,02	47,8%	2,21	2,55	3,32
20	"7129"	Robotnicy budowlani robót stanu surowego	231	124	1,86	46,0%	1,31	1,16	3,30
21	"5159"	Pracownicy uslug ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	827	366	2,26	31,7%	1,07	1,26	2,89
22	"8333"	Maszynisci i operatorzy maszyn i urzadzen dzwigowo-transportowych	116	96	1,21	55,2%	0,79	1,18	2,70
23	"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	528	308	1,71	57,1%	2,37	2,44	2,59
24	"7124"	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	223	129	1,73	49,6%	1,36	1,86	2,53
25	"7212"	Spawacze i pokrewni	455	273	1,67	52,0%	0,98	1,65	2,53
26	"7133"	Tynkarze i pokrewni	110	65	1,69	47,7%	1,15	1,51	2,44
27	"4213"	Asystenci uslug pocztowych i telekom.	51	61	0,84	54,1%	0,17	2,09	2,43
28	"4191"	Pracownicy obslugi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	4101	3533	1,16	50,1%	0,89	1,55	2,39
29	"8111"	Operatorzy maszyn gorniczych	131	65	2,01	26,2%	1,08	1,90	2,30
30	"9142"	Myjacy pojazdy i szyby	25	20	1,25	45,0%	1,52	2,03	2,27
31	"8231"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobow z gumy	79	49	1,61	44,9%	0,98	2,02	2,26
32	"3432"	Ksiegowi	461	501	0,92	58,3%	0,91	1,15	2,25
33	"2359"	Specjalisci szkolnictwa i wychowawcy gdzie indziej niesklasyfikowani	191	147	1,30	34,7%	1,12	1,46	2,01
34	"4111"	Sekretarki	226	258	0,88	43,4%	0,91	1,50	1,88
35	"8323"	Kierowcy samochodow cięzarowych	724	583	1,24	45,8%	0,69	1,27	1,85
36	"3431"	Pracownicy administracyjni, sekretarze	898	836	1,07	33,7%	1,93	1,85	1,80
37	"4131"	Magazynierzy i pokrewni	1098	1139	0,96	52,9%	0,77	1,27	1,74
38	"3311"	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	44	69	0,64	60,9%	1,15	1,30	1,63
39	"7421"	Robotnicy przygotowujacy drewno	20	49	0,41	63,3%	2,17	1,13	1,54
40	"7214"	Robotnicy przygotowujacy i wznoszacy konstrukcje metalowe	105	114	0,92	48,3%	0,88	1,28	1,44
41	"8282"	Monterzy aparatury, maszyn i sprzetu elektrycznego	41	58	0,71	53,5%	0,54	1,38	1,41
42	"4212"	Kasjerzy bankowi i pokrewni	42	61	0,69	59,0%	0,94	0,55	1,40

Tabela obejmuje tylko grupy zawodów, w których w I połowie 2007 roku zgłoszono więcej niż 20 ofert pracy

Tabela 15. Lista zawodów deficytowych, dla których wskaźnik deficytu w I p. 2007 $WD > 1,1$, a w 2006 i 2005 $0,9 \leq WD \leq 1,1$ (cd. Tabeli)

lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Oferty pracy	bezrobotni	liczba ofert pracy na 1 bezrobotnego	bezrobotni >12 mies.	wskaźnik deficytu		
							2005	2006	I p. 2007
1	"8253"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	80	26	3,07	46,2%	3,00	1,04	4,44
2	"7135"	Szklarze i pokrewni	118	40	2,95	55,0%	1,22	1,07	3,58
3	"4222"	Recepcjoniści i rejestratorzy	252	236	1,07	54,7%	0,86	0,93	2,19
4	"3422"	Spedytorzy i pokrewni	48	45	1,07	35,6%	0,65	1,06	2,18
5	"8322"	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	169	142	1,19	40,1%	1,02	0,99	1,84
6	"8274"	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów piekarniczych i cukierniczych oraz koncentratów spożywczych	39	50	0,78	48,0%	1,06	1,02	1,70
7	"7343"	Kopiści, trawiacze, grawerzy i pokrewni	20	23	0,87	52,2%	1,69	0,93	1,67
8	"7123"	Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	782	815	0,96	47,1%	0,34	1,06	1,53
9	"3412"	Pośrednicy ubezpieczeniowi	42	48	0,88	41,7%	1,00	1,09	1,31
10	"8332"	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych	68	100	0,68	55,0%	0,70	0,91	1,31
11	"9133"	Praczniki ręczne i prasowacze	111	178	0,62	53,9%	1,04	0,96	1,25
12	"2332"	Nauczyciele przedszkoli	76	179	0,42	54,2%	0,49	0,98	1,21
Lista zawodów deficytowych, dla których wsk. deficytu w I p. 2007 $WD > 1,1$, a w 2006 i 2005 $WD < 0,9$									
13	"8172"	Operatorzy robotów i manipulatorów przemysłowych	35	1	34,54	0,0%	4,00	0,00	MAX
14	"2143"	Inżynierowie elektrycy	147	53	2,78	45,3%	0,60	0,28	4,32
15	"8124"	Ciągacze i tłoczarki	82	45	1,82	53,3%	0,43	0,18	3,57
16	"1239"	Kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych	56	27	2,07	33,3%	0,30	0,51	3,11
17	"3118"	Kreślarze, graficy komputerowi i pokrewni	78	82	0,95	54,9%	0,54	0,65	2,89
18	"7137"	Monterzy sieci komunalnych	56	43	1,30	55,8%	0,64	0,54	2,80
19	"2144"	Inżynierowie elektronicy i telekomunikacji	66	35	1,88	37,1%	0,15	0,24	2,44
20	"8285"	Monterzy wyrobów z drewna	21	16	1,31	68,8%	2,25	0,82	2,33
21	"2414"	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	44	29	1,52	34,5%	0,50	0,63	2,00
22	"8212"	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji betonu, asfaltobetonu, elementów betonowych i kamiennych i pokrewni	24	21	1,15	47,6%	1,26	0,66	1,85
23	"7131"	Dekarze	79	94	0,84	52,1%	0,70	0,74	1,80
24	"7113"	Robotnicy obróbki kamienia	84	74	1,13	51,4%	0,48	0,34	1,75
25	"9321"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	1335	2073	0,64	62,8%	1,07	0,84	1,72
26	"8141"	Operatorzy urządzeń do obróbki drewna	20	38	0,53	68,4%	0,89	0,40	1,67
27	"2413"	Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi	67	56	1,20	33,9%	0,40	0,44	1,60
28	"8122"	Operatorzy urz. odlewniczych, walcowniczych	68	72	0,94	44,4%	0,32	0,81	1,58
29	"2131"	Projektanci i analitycy systemów komput.	53	31	1,71	29,0%	0,70	0,35	1,51
30	"5131"	Opiekunki dziecięce	121	292	0,41	57,5%	0,71	0,85	1,48
31	"7134"	Monterzy izolacji	133	119	1,12	41,2%	0,25	0,64	1,43
32	"9162"	Zamiatacze i pokrewni	83	190	0,44	71,1%	0,24	0,41	1,32
33	"3461"	Pracownicy pom. społecznej i pracy socjalnej	315	366	0,86	29,5%	0,54	0,85	1,27
34	"2451"	Literaci, dziennikarze i pokrewni	39	29	1,35	27,6%	0,32	0,49	1,26
35	"9132"	Pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe	1409	3751	0,38	64,3%	0,59	0,78	1,23
36	"8284"	Monterzy wyrobów z metalu, gumy i tworzyw sztucznych	40	53	0,76	39,6%	0,21	0,46	1,21
37	"9151"	Gońcy, bagażowi i pokrewni	58	95	0,61	61,1%	0,97	0,65	1,21
38	"1233"	Kierownicy działów marketingu i sprzedaży	27	37	0,73	24,3%	0,57	0,44	1,17
39	"8281"	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	86	160	0,54	51,9%	0,17	0,52	1,15
40	"8211"	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki metali	174	199	0,87	37,7%	0,27	0,53	1,10

Tabela obejmuje tylko grupy zawodów, w których w I połowie 2007 roku zgłoszono więcej niż 20 ofert pracy

W I połowie 2007 roku udało się wyróżnić 82 zawody deficytowe. W roku 2006 zawodów deficytowych było to 55. Zawody zawarte w powyższych tabelach można przyporządkować do kilku szerszych grup, które są związane z następującymi branżami:

- **Zawody „ery społeczeństwa informacyjnego”:** programiści, projektanci i analitycy systemów komputerowych, inżynierowie elektroniki i telekomunikacji, kreślarze i graficy komputerowi, pracownicy bibliotek i informacji naukowej, operatorzy sprzętu komputerowego, operatorzy wprowadzania danych,
- **Specjaliści:** pośrednicy ubezpieczeniowi, specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi, specjaliści do spraw rynku nieruchomości, specjaliści szkolnictwa i wychowawcy, specjaliści w dziedzinie nauczania, nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy, kodowacze i korektorzy, nauczyciele przedszkoli
- **Budownictwo i branże okołobudowlane:** murarze, betoniarze, tynkarze, robotnicy budowlani, cieśle i stolarze budowlani, malarze budowlani, zbrojarze-brukarze, robotnicy budowy dróg, robotnicy budowlani robót stanu surowego, robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji betonu, asfaltobetonu, elementów betonowych i kamiennych, operatorzy sprzętu do robót ziemnych, robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym i wodnym, dekarze, szklarze
- **Obróbka metali, mechanika maszyn i urządzeń:** spawacze, mechanicy samochodowi, ciągnacze i tłoczarze, **operatorzy maszyn i urządzeń** (w tym operatorzy: maszyn do produkcji wyrobów papierniczych; maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych gdzie indziej niesklasyfikowani; maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów piekarniczych i cukierniczych oraz koncentratów spożywczych; urządzeń odlewniczych, walcowniczych robotów i manipulatorów przemysłowych; urządzeń do obróbki drewna; maszyn i urządzeń do obróbki metali, wózków podnośnikowych, maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych), **monterzy** (w tym monterzy: aparatury, maszyn i sprzętu elektrycznego; sieci komunalnych; wyrobów z drewna; izolacji; wyrobów z metalu, gumy i tworzyw sztucznych; maszyn i urządzeń mechanicznych), robotnicy obróbki kamienia oraz robotnicy przy pracach prostych w przemyśle,
- **Usługi bezpośrednie:** kasjerzy (w tym kasjerzy bankowi), sprzedawcy, recepcjoniści, opiekunowie dzieci, pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej, pracownicy domowej opieki osobistej, asystenci usług pocztowych i telekomunikacyjnych, pracownicy usług ochrony, przewodnicy turystycznych i piloci wycieczek, animatorzy kultury,
- **Usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej:** sekretarki, pracownicy biurowi i administracyjni, gospodarze budynków, księgowi, magazynierzy, gońcy,
- **Inne:** farmaceuci, spedytorzy, kierowcy samochodów ciężarowych, kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów.

7. 2 Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe to te, które nie znajdują zapotrzebowania (z punktu widzenia występujących w urzędach pracy ofert) na regionalnym rynku pracy. Wśród zawodów nadwyżkowych prezentowane są tylko te, które cechowały się całkowitym brakiem ofert. Do zawodów nadwyżkowych należą:

- **Zawody związane z rolnictwem, leśnictwem oraz hodowlą zwierząt:** rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej, rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby, robotnicy leśni, rolnicy produkcji roślinnej, technicy rolnicy i leśnicy, hodowcy zwierząt,
- **Zawody związane z produkcją i przetwórstwem żywności:** operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa owoców, warzyw i nasion oleistych, operatorzy maszyn i urządzeń przemysłu tytoniowego, technicy technologii żywności, dietetycy i żywieniowcy
- **Zawody związane z przetwórstwem odzieżowym:** tkacze i dziewiarze, kuśnierze, przygotowawcze włókna i przędzarze, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych, plecionkarze i szczotkarze,
- **Zawody związane z wydobywaniem kopalin oraz przetwórstwem chemicznym:** technicy górnictwa i metalurgii, technicy technologii chemicznej, operatorzy urządzeń do procesów chemicznych i produkcji chemikaliów, operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców, robotnicy pomocniczy w kopalniach i kamieniołomach.

8. Podsumowanie

Z raportu jednoznacznie wynika, że nastąpiła wyraźna poprawa sytuacji na rynku pracy, która swe źródło znajduje się w utrzymującej się **dobrej koniunkturze gospodarczej**. W I połowie 2007 roku ze statystyk powiatowych urzędów pracy odeszło 25 734 osób bezrobotnych. Skala odpływu była niemal dwukrotnie większa niż w I półroczu 2006 roku. W porównaniu do roku poprzedniego w Małopolsce bezrobocie spadło o 2,8%. W Polsce granica **bezzatrudnieniowego wzrostu PKB** wynosi **4,2%**. Przy przekroczeniu tej granicy wzrostu PKB następują zmiany na rynku pracy przejawiające się wzrostem zatrudnienia. W 2006 roku wzrost PKB wyniosło 5,8% i znacząco oddziaływało na rynek pracy. Znaczący wpływ na spadek bezrobocia miała również migracja do niektórych krajów Unii Europejskiej.

Poprawa sytuacji na rynku pracy w coraz większym zakresie dotyczy osób, które mają utrudniony dostęp do rynku pracy. W sytuacji poprawy koniunktury gospodarczej w pierwszej kolejności zatrudnienie znajdują osoby o lepszych kwalifikacjach i bardziej aktywne. Utrzymywanie się dobrej koniunktury gospodarczej powoduje **szansę na znalezienie zatrudnienia dla osób w gorszej sytuacji** (kobiety, osoby długotrwale bezrobotne czy niepełnosprawni). W I połowie 2007 roku ze statystyk odeszło więcej kobiet niż mężczyzn. Zawodami, w których spadek udziału osób bezrobotnych dłużej niż 12 miesięcy był większy od spadku udziału bezrobotnych ogółem w danym zawodzie były takie kategorie jak: specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani, mechanicy pojazdów samochodowych, portierzy i woźni, piekarze i cukiernicy, sprzedawcy i demonstratorzy, kucharze, stolarze, mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń oraz robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym. Logika wprowadzania reform zasada się na dokonywaniu ich w momencie najlepszej koniunktury, gdyż trafiając na podatny grunt mają największe szanse powodzenia. Z tego powodu, różnorodne programy adresowane do grup w najgorszej sytuacji na rynku pracy (np. kobiety, osoby długotrwale bezrobotne czy niepełnosprawne) powinny być podejmowane teraz. Osoba, po uzyskaniu wsparcia, ma dużo większe szanse na znalezienie i utrzymanie pracy wtedy, gdy pracodawcy poszukują pracowników.

W 2006 roku wzrost PKB wyniósł 5,8%. Motorami wzrostu wg GUS były takie sekcje jak: budownictwo, przetwórstwo przemysłowe oraz handel i naprawa pojazdów. Dane z PUP wskazują na te same sekcje, jako te, które rozwijają się najszybciej. W trzech wymienionych branżach miał miejsce największy ubytek osób bezrobotnych oraz największy napływ ofert. Wśród zawodów w ramach poszczególnych sekcji można wymienić: budownictwo (murarze, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, cieśle, stolarze budowlani, malarze

budowlani oraz technicy budownictwa i ochrony środowiska), usługi (sprzedawcy i demonstratorzy, krawcy, kapelusznicy, kucharze, piekarze i cukiernicy oraz kelnerzy) oraz przetwórstwo przemysłowe (ślusarze, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń, elektromonterzy, technicy mechanicy oraz ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali). Powiatowe urzędy pracy w jak największym zakresie powinny starać się dostosować swoją ofertę szkoleniową dla potrzeb wymienionych branż. Szkolenia powinny być adresowane zarówno dla osób, formalnie legitymujących się danym zawodem (celem aktualizacji umiejętności) oraz osób, które okupują zawody, na które nie występowało żadne zapotrzebowanie ze strony pracodawców (celem przekwalifikowania się). Szkolenia dla osób długotrwale bezrobotnych powinny być wzbogacone o formy pomocy umożliwiające aktywizację.

Na małopolskim rynku pracy **rośnie zapotrzebowanie** w następujące grupy zawodów:

- zawody „ery społeczeństwa informacyjnego”
- specjalistów
- pracowników budownictwa i branż okołobudowlanych
- pracowników obróbka metali, mechanika maszyn i urządzeń
- zawody związane z usługami bezpośrednimi
- zawody związane z usługi związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Równocześnie na małopolskim rynku pracy **spada zapotrzebowanie** w następujące grupy zawodów:

- zawody związane z rolnictwem, leśnictwem oraz hodowlą zwierząt
- zawody związane z produkcją i przetwórstwem żywności
- zawody związane z przetwórstwem odzieżowym
- zawody związane z wydobyciem kopalin oraz przetwórstwem chemicznym.

Osoby, którą są zarejestrowane w w/wym. zawodach powinny zostać przekwalifikowane celem zdobycia zawodu ułatwiającego znalezienie pracy. Kierunki przekwalifikowania może być wyznaczony w oparciu o listę zawodów deficytowych.

Pracodawcy wskazują na luki kompetencyjne wśród pracowników. Badania prowadzone wśród pracodawców ujawniają potrzebę rozwijania następujących kompetencji i kwalifikacji:

- **Specjalistyczne umiejętności praktyczne i uprawnienia w danej dziedzinie**, np.: obsługa kas fiskalnych, wózków widłowych, dźwigów, uprawnienia budowlane;
- **Znajomość języków obcych**, w szczególności wśród pracowników sektora usługowego, księgowości i finansów, turystyki, handlu i kultury;

- **Umiejętności interpersonalne** - obsługa klienta, sprzedaż bezpośrednia;
- **Szybkie czytanie i przyswajanie wiedzy (w tym rozumienie tekstu)** - w szczególności dla pracowników sektora usług niematerialnych;
- **Obsługa aplikacji komputerowych** stosowanych w danych branżach.

Znaczna część wymienionych umiejętności winna być wykształcona jeszcze w trakcie procesu edukacyjnego. Tendencje na rynku pracy wynikające z raportu wskazują na potrzebę rozwoju kształcenia ustawicznego oraz zachęcania uczniów do wyboru kierunków kształcenia technicznego. Największy udział wśród bezrobotnych absolwentów odnotowano w zawodach związanych z kierunkami ekonomicznymi i zarządzaniem. Osoby młode trafiające do rejestrów bezrobotnych, chociaż są znacznie lepiej wykształcone niż pozostałe kategorie bezrobotnych, nie mogą podjąć zatrudnienia, gdyż brak im wymaganego doświadczenia. Programy wsparcia adresowane do tej grupy winny być zatem ukierunkowane na stworzenie warunków dla nabycia doświadczenia zawodowego w środowisku pracy. Wsparcie to jednak winno być aktywnie promowane, tak by było rzeczywistą alternatywą dla wyjazdu zagranicznego.

Prezentowane zestawienia dotyczące zawodów deficytowych i nadwyżkowych obarczone są błędem, który wyniki analiz prezentuje w dużo gorszym świetle niż ma to miejsce w rzeczywistości. Opracowanie o zawodach w większości sporządzane jest na podstawie statystyk powiatowych urzędów pracy o osobach bezrobotnych i ofertach pracy, które nie są danymi rzetelnymi. Dzieje się tak, gdyż oferty pracy, które napływają do urzędów stanowią tylko część tych, które pojawiają się na rynku. W przypadku osób bezrobotnych zaburzenie ma dwojaki charakter; część osób w urzędach pracy nie rejestruje się wcale, gdyż wydaje im się to bezcelowe (perspektywa szybkiego znalezienia pracy, brak możliwości pomocy ze strony urzędu pracy), część rejestruje się, mimo tego, że pracuje w ramach tzw. szarej strefy. Szara strefa w największej mierze dotyczy branż: budowlanej oraz hoteli i restauracji oraz aktywności związanej z pomocą domową (opieka nad dziećmi i osobami starszymi, korepetycje etc.). O występowaniu szarej strefy należy szczególnie pamiętać, gdy porównywana jest liczba ofert pracy i osób bezrobotnych w wymienionych branżach. Może się okazać, że bezrobotni występujący w rejestrach, zaangażowani w szarą strefę nie wykazują w rzeczywistości gotowości do podjęcia zatrudnienia, a co za tym idzie nie są bezrobotnymi. W takich okolicznościach sytuacja pracodawców poszukujących pracowników jest dużo trudniejsza, niż wynikałoby to ze statystyk. Rozwiązanie tego problemu powinno się odbyć na poziomie krajowym poprzez zmianę ustawodawstwa oraz obniżenie kosztów pracy, które zachęci zarówno pracodawców, jak również pracowników do wyjścia z szarej strefy. Ze względu na fakt, że oferty pracy, które trafiają do pośrednictwa powiatowych urzędów pracy

stanowią tylko część wszystkich ofert pracy oraz ze względu na znaczne zaangażowanie bezrobotnych w szarej strefie zaprezentowana sytuacja w poszczególnych zawodach może być dużo lepsza, niż wynikałoby to z raportu. Bezdyskusyjna w tym kontekście jest poprawiająca się sytuacja na rynku pracy, która dokonuje się za sprawą rozwoju gospodarczego, ale dotyczy tylko niektórych grup zawodowych. Ponadto, w sytuacji zmniejszającej się dynamicznie liczby osób bezrobotnych oraz wzrastającej liczby ofert pracy, możemy mówić o przekształcaniu się rynku pracy w rynek pracownika, na którym to pracownik ma możliwość wyboru najatrakcyjniejszej oferty pracy spośród wielu dostępnych w danym zawodzie. Tezę tą zdają się potwierdzać liczne doniesienia o trudnościach pracodawców ze znalezieniem pracowników.